

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2015**

Nammineerluni misissuiffiginneq - kommuni

5.4 Ukiukinnerusumik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinginneq. Piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq

K Kommunip ukiukinnerusumik A-mik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu inissiiniarluni suliamik suliarinninnera Folкетинip Ombudsmandiata saaffiginissutaa tunngavigalugu Ombudsmandip misissuinnermik aallartitsivigaa.

K Kommunip suliamik suliarinninnera ilaatigut Meeqqat pillugit Isumaqatiigiissut innersuussutigalugu Ombudsmandip isorisarialerujussuartut isigaa. Ilaatigut K Kommunip suliamik amigarluinnartumik suliarinninnera pissutaalluni kommuni A-p tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissiivissamik allamik nassaannigilaq. Taamaalilluni A pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi ullut 20-t sinnerlugit tigummigallarneqarpoq, tassanilu imminut toqulluni.

Ombudsmandip suliamik naliliinnermini ukiukinnerusup kommunip isumaginnittoqarfiani tarnikkut inooqataanikkullu annertuumik ulorianartorsiortitaasutut ilisarisimaneqarluartup, imminullu toqunniartutut pissusilersornini pissutigalugu napparsimmavimmut unitsinneqarsimasup pineqarnera pissutsitut sakkortusaataasutut ilaatippaa.

Suliap ilungersunassusia pissutigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat aamma K Kommunimi kommunalbestyrelsi Ombudsmandip nalunaarfigai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23. Nalunaarutiginninnermi tassani Ombudsmandip nalunaarutigaa manna iluarisimaarlugu malugigini, tassalu K Kommunip – sulisumi pisinnaasaqassutsikkut pikkorissarneqarnissaannik qulakkeerinninnerup saniatigut – suliassaqarfimmi tassani periaatsimi misissorneqarnissaat massakkut suliniutiginialeraa, matumani “suleriaatsip” allaganngorlugu eqqartuussiviit tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik aalajangiinerini atugassap suliarineqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ombudsmandip suliamik matuminnga misissuinnermi inernilerneqarnera ilaatigut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut ilisimatitsissutigaa. Ombudsmandip tamatumunnga peqa-

tigitillugu Naalakkersuisoqarfik qinnuigaa kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnernut tunngasuni isumaginninneq pillugu inatsisiliornermi tunngavigineqartutut pisussaaffimminnik naammassinissinnaanissaat qulakkeerniarlugu qanoq iliuuseqassamaarnini pillugu nas-suaateqaqqullugu. Taamatut qinnuiginninnermut pissutaasoq tassaavoq kommunit sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnernut tunngasunik suliarinnittarnerisa ataatsimut ajornartorsiutaanerat (oqaaseqaat 30. april 2015-imeersoq, j. nr. 2014-907-0012).

Folketingip Ombudsmandiata ukiukinnerusoq A pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi [...miittumi] tigummigallagaalluni 17-inik ukioqarluni imminut toqussimasoq pillugu saaffiginnissutaa allakkatigut 22. juli 2014-imeersutigut ilanngus-sartalitsigut tiguara.

Suliami pisimasutut erseqqinnerusumik oqaatigineqarpoq A inoqamminik uloria-nartorsiortitsilluni pinerluuteqarsimasutut unnerluutigineqarluni [...-p] Eqqartuus-siviata aalajangiineratigut [ullormi 1-imi] tigummigallagaanermut taarsiullugu al-lamut inissinneqartussanngortoq, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, taamaalilluni erseqqinnerusumik aalajangerneqarluni A pinerluuteqarsimasunik inissiisarfimmut inissinneqassasoq, (K Kommunimi) isumaginninnermi oqartus-saasut tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik naammaginartu-mik nassaarnissaasa tungaanut. Tigummigallaneq eqqartuussiviup aalajangiinera-tigut [ullormi 13-imeersukkut] sivitsorneqarpoq.

K Kommuni A-p tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissiivissamik allamik pis-sarsinngilaq. Taamaalilluni A pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi [...miittumi] [ullup 22-p] tungaanut tigummigallarneqarpoq, ullorlu taanna A siusinnerusukkut oqaatigineqartutut imminut toquppoq.

Folketingip Ombudsmandiata aamma Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqar-fiup Pisorta qarfiata ilaatigut Pisorta qarfiup inissiiviutaani imminut toqoriartoqar-tillugu imminullu toquttoqartillugu suleqatigiinneq pillugu massakut isumaqati-giissutaat tunngavigalugu Pisorta qarfiup suliaq Folketingip Ombudsmandianut paasissutissiissutigaa.

Folketingip Ombudsmandiani maanilu Atorfeqarfimmi sulisut suliaq sukumiine-rusumik oqaloqatigiissutigereeraat suliaq Folketingip Ombudsmandiata uannut

nassiuppaa, K Kommuni eqqarsaatigalugu uanga iliuuseqarnissannut tunngavissaqarnersunga uannit isumaliutersuutigineqarnissaa siunertaralugu.

K Kommuni allakkatigut 6. august 2014-imeersutigut qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu. Kommuni qinnuigaara oqaaseqaammini suliniut kommunip tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik pissarsiniarluni aalartissimasai kiisalu allamut inissiivissamik taamaattumik pissarsinissamut kommunip pisussaaffeqarnera eqqarsaatigalugu kommunip sunik isumaliutersuuteqarsimanera pillugit sukumiisumik nassuiaateqaqqullugu. Kommuni aammattaaq qinnuigaara suliami allagaatini uannut nassiateqaqqullugit.

K Kommuni paasitippara oqaaseqaataa pisut qanoq issusiat apeqqutaatillugu oqartussaasunut susasaqartunut tusarniaatitut nassiunniariga, matumani Kalaallit Nunaanni Politimesteri ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Kommunip oqaaseqaataa suliamilu allagaatai e-mailikkut 11. september 2014-imeersukkut tiguakka. Oqaaseqaat eqqarsaatigalugu kommunip nassuiaat [...]imeersoq kommunimi meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni sulisumit qitiusumik inissisimasumit suliarineqarsimasoq pingaarnerusutigut innersuussutigaa.

Nassuiaammit tassannga ilaatigut makku erserput:

“[Ullormit 2-mit – ullormut 6-imut]. [Pisortaq B] [illoqarfimmi X-imi] [ilaqutariinnik sullissivimmu] [ullormi 2-mi] mailersimavoq [A] [Dronning Ingridip Napparsimavissuanut] massakkut allamik unitsinneqartariaqarsimasumik **annersaasimanini pissutigalugu** isertitsivimmu isertinneqarnissamut taarsiullugu [ullormi 1-imi] allamut inisinneqartussanngorlugu eqqartuunneqarsimanera paasissutissiissutigalugu; isumaginninnermilli ingerlatsiviup suliaq iterna tikillugu aatsaat qulaajarsinnaallugu paasissutissanillu pisariaqartunik pisinnaalluni [pisortaq c] sulileqqippat. [Pisortaq B-p] [ilaqutariinnik sullissivik] qinnuigaa [A] pillugu iliuusissanut pilersaarusiaq suliareqqullugu, taannalu oqaloqatigineqarnissaminik pisariaqartitsisussaavoq. Mailip taassuma assiliner [K Kommunimi] meeqqanut inuusuttunullu tunngasut iluanni uannut nassiunneqarpoq.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] mailerpoq, paasissutissiissutigalugu [A] annersaasimanermut atatillugu tigummigallarneqartoq, [A-li] pillugu allanik paasissutissaateqarani. [Pisortaq B-p] oqaatigaa [pisortaq C] suliartoqqikkuni paasissutissanik amerlanerusunik saqqummiussiaartoq.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] tamatuma kingornatigut qinnuigaara [pisortaq C] suliarporpat attaveqarfigeqqullunga.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortap B-p] [K Kommunimi] [isumaginninnermi pisortaaneq] oqarasuaatikku ilisimatereersimavaa.

Oqaatigineqassaaq [A] tapersersortitut ikiortilerneqarnissaminik tigummigallarneqarnerminut atatillugu ullut tamaasa najortigisartagassaminik neqeroorfigineqarsimammat, tapersersortimilli ikiorteqarumasimanani.

[Ulloq 3]. [Illoqarfimmi X-imi] [pisortap B] mailia tiguara, taassumalu Nuummi politimesterip mailia [illoqarfimmi X-imi] politiini [...-p] ingerlateqqillugu nassiussimasaa ingerlateqqillugu nassiussimavaa, politiillu isumaginninnermik ingerlatsivik tassani qinnuigaat [A-p] **tillinniarsimasutut pasisaanerminut atatillugu** tigummigallarneqartussap tigummigallarneqarneranut taarsiullugu allamut inissiivissamik ujarlernermi ikiuuteqqullugu. Eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera **ilanngullugu nassiunneqarsimanngilaq.**

[A] suna pillugu eqqartuunneqarsimanersaq qulaajarneqaqqullugu [isumaginninnermi pisortaanerup] qinnutigaa. Tassalu tillinniarneq sakkortuumilluunniit persuttaaneq pisutigalugu eqqartuunneqarsimanersaq.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] [ullormi 3-mit – ullormut 6-imut] mailikkut allaffigeqatigisarpa [A-p] qanorpiaq ateqarnera (mailini assigiinngitsuni aqqit assigiinngitsut atorneqartarsimanerat pissutigalugu) [A-llu] sulerisimanagera ([A-p] tigummigallarneqarneranut pissutaasut assigiinngitsut marluk saqqummersimanerat pissutigalugu) paasiarlugu kiisalu [A] pillugu paasissutissat suleqatigiit [pisortaq C] suliartoqqippat aatsaat tunniunneqarsinnaanerannik pisortap paasissutissiisimanagera pissutigalugu.

[Pisortaq B] [A] pillugu tunuliaqutaasutut paasissutissanik peqanngilaq, [pisortallu C-p] suliartoqqinnissaa utaqqimaaqqaarumallugu.

[Isumaginninnermi pisortaaneq] oqaloqatigaara, isumaqatigiissutigarpullu [A] sutigut inatsisinik unioqqutitsisimanersaq [illoqarfimmit X-imit] erseqqissumik paasissutissiisoqassasooq, tassami tigummigallagaaneranut tunngavilersuutit assigiinngitsut marluummata.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] oqarasuaatikku oqarfigaara [A] sutigut inatsisinik unioqqutitsisimanersaq [illoqarfimmit X-imit] erseqqissumik paasissutissiisoqartariaqartoq, tassami politiit tigummigallaanermut tunngavilersuutaat assigiinngitsuummata.

[A-p] tigummigallarneqarnissaanut taarsiullugu inissiivissamik allamik mailikkut ujarlerput tillinniarsimanera pissutigalugu tigummigallagaanera paasisutissiisutigalugu, mailimilu allami oqaatigalugu inummik allamik [Dronning Ingridip Napparsimmavisuanut] unitsinneqartariaqalersillugu sakkortoorujussuarmik persuttaasimanera pissutigalugu tigummigallarneqartoq.

Taamaattumik isumaginninnermik ingerlatsiviup paasisutissanik suliamilu allagaatinik pisariaqartunik tamanik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik sumiinnissaanillu qinnuteqaatip suliarineqarnerani atugassanik pissarsiniarnissaa pingaartuuvoq, matumani Eqqartuussiviup aalajangiinera pillugu eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliamut matumunnga assingusumut atatillugu [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivik 2013-imi januarimi ilisimatinneqarpoq inuusuttup 18-it inorlugit ukiullip tigummigallarneqarnissaa Eqqartuussiviup aalajangeraa, eqqartuussisorlu aalajangiisimalluni inuusuttoq taanna 18-it inorlugit ukiulik tigummigallaanermut taarsiullugu isumaginninnermik ingerlatsiviup ataani allamut inissinneqassasq. Taamani Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigineqarpoq.

Naalakkersuisoqarfiup taamani oqaatigaa eqqartuussisup aalajangiinera tassaasoq isumaginninnermi ingerlatsiviup apeqqusiinnngilluinnarluni naammassiniagassaa, tamanna eqqartuussisup aalajangiinerimmagu. Ilisimasaq taanna [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmut nalunaarutigineqarpoq.

Sulianik, matumani inissiivissatut periarfissanik misissuinerit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, isumaginninnermi ingerlatsiviup nammineq suliarinnittarnera nalinginnaasumik periaasiuvoq, tigummigallaanermullu taarsiullugu inissiivissamik allamik, matumani ilaqutariinnut inissiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, nassaartoqarsinnaanngippat isumaginninnermik ingerlatsiviup Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigissavaa, tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik nassaarniarnermi kiisalu aningaasartututunik qulaajaanermi ikiorsiiniutillu [K Kommunimi isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasuanit] akueritinniarneranni ikiuuteqqullugu qinnuigalugu.

[Ulloq 6]. Inuk [A-p] persuttarsimasaa toqukkut qimagussimammat suliaq toqutsinnermut tunngasoq massakut pineqalersoq politimesterip mailia pillugu [illoqarfimmi X-imi] [pisortaq C] [ullormi 5-imi] mailerpoq. Suliaq toqutsinertut eqqartuussivimmi suliarineqassasq politimesterip oqaatigisimavaa.

[Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq C-p] [illoqarfimmi X-imi] politiinut kiisalu sulianik atqatigiissaarisumut aamma [K Kommunimi isumaginninnermi pisortaanermut] mailikkut oqaatigaa [illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] kiisalu [A-p] tigummigallarneqarnissaanut

taarsiullugu allamut inissiinissap akuerineqarnissaanik qinnuteqaat [K Kommunimut] nassiunneqarsimasoq.

[Pisortap C-p] politiinut paasissutissiissutaa eqqunngilaq, paasissutissammi tamaasa [pisortap C-p] [K Kommunimut] nassiussimanngimmagit, [illoqarfimmi X-imi] [pisortap B] [K Kommunimut] oqaatigaa [pisortap C] sulileqqinniariaruni taamaaliorumaartoq.

[K Kommunip] ilisimavaa tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik Eqqartuussiviup aalajangiinera isumaginninnermik ingerlatsiviup malissallugu piviusunnngortissallugulu pisussaaffigigaa; [K Kommunilli] eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera kiisalu suliap suliarineqarnera tamaat amigaatigai, soorlu [A] pillugu suliami paasissutissat, inissiivissatut siunnersuutigineqartoq, matumani ilaqutariinnut inissiineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu imaluunniit tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik nassaartoqanngippat Naalakkersuisoqarfik ikiuteqqullugu qinnuigalugu, kiisalu aningaasartuutit [K Kommunimi isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasuanit] akuerineqarnissaannik qinnuteqaat.

[Pisortap C-p] oqaatigaa tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik nasaarniarneq [K Kommunip] akuerippagu [ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] atassuteqarfiginiarini. Kisianni tamanna [K Kommunip] aalajangiinerinngilaa, tassami [A] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqassasoq eqqartuussiviup aalajangiinerimagu, [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmit apeqqusinnngilluinnarlugu naammassineqartussaq.

[A] pillugu suliamik kia suliarinnittussaanaera suliallu pilertortumik suliarineqarnissaata pingaaruteqassusia [pisortap B-p] [pisortallu C-p] oqaloqatigiissutigisimangikkaat mallunnarpoq.

[Ullormit 6-imit – ullormut 10-mut]. [K Kommunip] [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermi ingerlatsivik [A] pillugu [ulloq 6]-imit tusarfigeqqinnngilaa, uanga [illoqarfimmut X-imit] tikinnerma suliamillu misissuilernerma tungaanut.

Sulininnut atatillugu [illoqarfimmut Y-liartussaavunga], [illoqarfimmit X-imit] [ulloq 13] aallartussaallunga, [illoqarfimmut X-imit] tikippunga [ulloq 10], ullunimi allani inissaqanngimmat. Taamaattumik suliaq allarluinnaq pillugu [illoqarfimmut Y-liarlunga] angalaninni [illoqarfimmi X-imi] politiini [...] **[ulloq 9]** qinnuigaara [ullormit 10-mit – ullormut 13-imit] [illoqarfimmi X-imiitsiarninnut] atatillugu [ullormi 11-mi] ataatsimeeqatigiumallugu.

[Ulloq 10]. [Illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmu [ullormi 10-mi] nal. 11.00 tikinninni [pisortap C-p] [A] pillugu suliaq oqaloqatiginnissutiginnissaa piffissaqarfingnilaa.

[Pisortaq C] oqarfigaara [A] pillugu suliaq tamaat misissorniariga. [Pisortaq B] suliainut atatillugu angalavoq.

Ualip sinnera suliainik misissuinnut atorpara; ajornakusoortorujussuuvorli. [Pisortap C-p] oqaatigaa [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu inisinneqarfissaa [K Kommuni- mi isumaginninnermut ataatsimiititaliap siulittaasuata] akuerisimagaa; tamannali suliaini taaneqarsimannigilaq.

Mappimi suliaini allagaatinik imalimmi takuneqarsinnaavoq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamik suliaq suliarineqarsimannitsoq.

[Ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] attaveqarfigneqarsimannigilaq.

Suliaini aalajangersimasumik suliainnittoqannigilaq.

Tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamik eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera pigineqannigilaq.

Suliaq tamaat pillugu [ilimanarpoq ullormit 10-mit allattuisoqarsimannigilaq, uanga ilanngussara.]

[Ulloq 11]. Suliaq allarluinnaq pillugu politiinik ataatsimeeqateqarninni politiit oqaatigaat [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaanik suliainik suliaininnerata arriippallaanera [illoqarfimmi X-imi] politiit kipiluttunartikkaat.

Politiit oqaatigaat isumaginninnermik ingerlatsiviup suliainik allanik suliaininnerata arriinnera politiit aamma kipiluttunartikkaat. Isumaginninnermillu ingerlatsivik meeqqat inuusuttullu pinerluuteqartalersinnaanermut uloriarnartorsortut eqqarsaatigalugit iliuuseqarneq ajortoq.

Politiit oqaatigaat [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaa- nik eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup suli piniarsimannigikkaa, politiillu taanna aatsaat tunniussinnaagaat [il- loqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup nammeneq qinnutigippagu.

Politiillu isumaqatigiippugut [pisortaq C] qinnuigissagiga [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaanik eqqartuussisup aalajangiinnerata naqitanngortinneqarnera pissarsiariniarlugu politiit attaveqarfigeqqullugit.

[Ulloq 11]. [Pisortaq C] qinigassanngortinnerminut atatillugu nal. 12.00-ip missaani aallartussaavoq.

[Pisortamut C-mut] isumaqatigiissutigaa suliaq tamarmiusup eqikkarnera [ullormi 12-imi] uteruni Naalakkersuisoqarfimmut nassiatissagaa, [A-p] tigummigallaanermut

taarsiullugu inissiivissaanik allamik nassaarniarnermi [illoqarfik X] ikiorneqarnissaminik qinnuteqassappat Naalakkersuisoqarfiup atorfissaqartittussaammagu.

[Pisortamut C-mut] oqaatigaara suliame allagaatinik kingullernik [ullormi 10-mi] misissuipallanninni paasigiga **eqqartuussutip naqitanngortinneqarnera [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsiviup politiinut suli pissarsiariniarsimannigikkaa**, taamaattumillu [taartaasartoq V] suleqatigalugu taanna pissarsiariniarniariga. [Pisortamut C-mut] taamatuttaaq oqaatigaara [A] eqqarsaatigalugu suliassat pisariaqartut suliarineqarnerat aallartikkiga, [A-llu] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarfissaanik [taartaasartoq V] suleqatigalugu ujarlerniartunga.

[Ulloq 11]. [Isumaginninnermi pisortaaneq] ilisimatippara [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarfissaanik pilertornerpaamik nassaarniarluni ujarlerneq aallartikkiga.

[Ulloq 11]. [A] pillugu suliap misissorneqarnera aallarteqqippara, meeqqanut inuusutunullu tunngasuni taartaasartoq [taartaasartoq V] suleqatigalugu.

Suliami [A-mut] tunngasumi pineqartup tigummigallarneqalerneranut atatillugu suliami allattuiffimmi allattuisoqarsimannigilaq. Suliamik [taartaasartoq V] peqatigalugu misissuinnermi piaartumik erseqqissivoq [A] pillugu suliaq suliarineqarsimannigitsoq.

[Taartaasartoq V] qinnuigaara politiit attaveqarfigeqqullugit, [A-p] tigummigallaganermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanik eqqartuussisup aalajangiinerata **naqitanngortinneqarnera pissarsiariniarlugu.**

[A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanik eqqartuussisup aalajangiinerata naqitanngortinneqarnera politiit [taartaasartumut V-mut] pilertorujussuarmik nassiuppaat. [Taartaasartoq V] isumaqatigiissuteqarfigaara [ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] allaffigisagiga, [A-llu] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissaanik pilertornerpaamik tunniussisoq-qullugu qinnuigalugu, allakkakkalu [taartaasartumut V-mut] tunniutissagikka qinnuteqaat taassuma [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] nassiutissammagu.

[Taartaasartumut V-mut] aamma isumaqatigiissutigaara [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] inissinneqarnissaa akuereqqullugu qinnuteqaat [K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut] allassagiga, taannalu [taartaasartumut V-mut] nassiutissagiga, qinnuteqaat taassuma [...-mut] [isumaginninnermilu pisortaaneermut] ingerlateqqillugu nassiussinnaaniassammagu.

[Ulloq 11]. [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissinneqarnissaanik qinnuteqaat [taartaasartoq V] suleqatigalugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] [ullormi 11-mi] mailikkut nassiunneqarpoq. [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] inissin-

neqarnerata akuerineqarnissaanik qinnuteqaat [taartaagallartoq V] suleqatigalugu [K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut] [...-mut] aamma [isumaginninnermi pisortaaneq] aqqutigalugit nassiunneqarpoq.

[Ulloq 12]. [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] **inissinneqarnissaanik [K Kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuata] akuersissutaa** [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmi tiguneqarpoq.

[Ulloq unnuarlu paaqqinniffik Q] mailerpoq [A] [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissamik tunineqarsinnaanngitsoq, alla ulloq unnuarlu nakkutigineqartussa [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] tiguneqartussaammat. [Ulloq unnuarlu paaqqinniffiup Q-p] siunnersuutigaa [A] tigummigallaanermut taarsiullugu [...-mi] DK-miittumi qaammatini pingasuni inissinneqassasoq, tassanilu naliliisoqassasoq [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] nuunneqarsinnaanersoq.

[Pisortap C-p] oqaatigaa [A] qallunaatut oqalussinnaanngitsoq [A-llu] DK-mi inissinneqarnissaa naleqquttuunngitsoq.

[Ulloq 12]. Isumaqtigiissutigineqarpoq [A] DK-mi inissinneqassanngitsoq [pisortap C-p] [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut Q-mut] paasissutissiissutigissagaa.

[Ulloq 12]. [Isumaginninnermi pisortaaneq] ilisimatippara [A] tigummigallaanermut taarsiullugu [ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Q-mi] inissamik tunineqarsinnaanngitsoq. Qallunaatullu oqalussinnaannginnami tigummigallaanermut taarsiullugu DK-mi inissinneqarnissamik qinnuteqaassassatut inassuteqaatigineqarsinnaanngitsoq. [Isumaginninnermi pisortaaneq] paasitippara [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu inissaanik nassaarniarnermi ikiuuteqqullugu kiisalu siunertamut aningaasartuutit 50%-iisa matususerneqarnissaannik neriorsueqqullugu Naalackersuisoqarfik qinnuiginiariga. [Illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivimmi [pisortaq B] [pisortarlu C] aammat-taaq qinnuigissavakka qinnuteqaat paasissutissanik pisariaqartunik tamanik imalik Naalackersuisoqarfimmut namminneq nassiutissagaat.

[Ulloq 13]. [Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] [pisortarlu C] [A-p] tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaa eqqarsaatigalugu Naalackersuisoqarfik attaveqarfigissagaat mailikkut nassiuppara, tassami tamatumunnga ikiuuteqqullugu qinnuteqaat Naalackersuisoqarfimmut [ullormi 12-imi] nassiukkakku.

[Ulloq 13]. Naalackersuisoqarfimmit maili tiguara, taassanilu oqaatigineqarpoq [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissamik nassaarniarnermi ikiuuteqqullugu [illoqarfiup X-ip] isumaginninnermik ingerlatsiviata qinnuteqaataanik tigusaqartoqarsinanngitsoq.

[Ulloq 13]. [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu allamut inissiivissamik pilersitsiniarnermut [atatillugu] aningaasartuutit 50%-iisa akilerneqarnissaannik neriorsuuteqaqqullugu qinnutigisaq Naalackersuisoqarfimmut nassiuppaa.

[Ulloq 13]. [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu Kalaallit Nunaanni allami inisinneqarnissaanik ikiuuteqqullugu Naalackersuisoqarfiup qinnuigineqarnera pillugu itisilerutaasumik paasissutissat Naalackersuisoqarfimmut mailikkut nassiuppakka, [illoqarfimmi ...-mi] Eqqartuussisup eqqartuussutaata naqitanngortinneqarnera filinngorlugu ilanngullugu nassiullugu.

[Ulloq 16]. Naalackersuisoqarfiup [...-p] maili nassiuppaa, [A-p] tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inisinneqarnissaanik qinnuteqaat immikkoortortaqarfimmi pisortartik [...] oqaloqatigeriarlugu akissuteqarfiginiarini paasissutissiisutugalugu.

[Ulloq 16]. [Illoqarfimmi X-imi] [pisortaq B] [pisortarluk C] mailikkut qinnuigaakka [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissaanik allamik qinnuteqaat nammineq aamma nassiutissagaat. [Pisortaq B] akivoq paasissutissat soorunalimi katersorniaritik [A-llu] tigummigallagaaneranut taarsiullugu inissaanik allamik nassaarniarnermi ikiuuteqqullugu Naalackersuisoqarfik qinnuteqaateqarfiginiaritsik. Qinnuteqaatillu assilinera [pisortap C-p] uannut nassiunniarpaa.

[Ulloq 17]. [A-p] tigummigallagaaneranut taarsiullugu Apussuarni [Maniitsup eqqaani sisorartarfik, uanga ilanngussara] inissaanik pilersitsisoqarsinnaaneramik siunnersuut Naalackersuisoqarfiup nassiuppaa.

[Ulloq 18]. [A] pillugu tunuliaqutaasutut paasissutissat naatsumik eqikkarneqarnerannut taarsiullugu [A] pillugu suliami allagaatit quppernerit arlallit [pisortap C-p] Naalackersuisoqarfimmut nassiuppai.

Naggasiutitut oqaatigineqassaaq [illoqarfimmi X-imi] [pisortaq C] mailikkut ilisimatinneqarmat Apussuit atussagunikkut sulisunut aningaasartuutit ilanngullugit namminneq missingersuusiussasut.

[Pisortaq C] ilisimatinneqarpoq Naalackersuisoqarfik missingersuusiornermi suleqataarusuttoq sulisussanillu nassaarniarnermi ikiuukkumasoq.

Apussuit naleqqunnersut [illoqarfimmi X-imi] [pisortap C-p] nalornissutigaa. [Pisortaq C] mailikkut paasitippaa Apussuit pillugit pilersaarusiornissaat pingaartuusoq, tassami Apussuit tigummigallagaanermut taarsiullugit inissiivittut atorneqarnissaat illersorneqarsinnaanngitsoq [illoqarfimmi X-imi] isumaginninnermik ingerlatsivik naliliippat tamanna uppernarsaaserneqassammat.

[Ulloq 22]. [A-p] Pinerluuteqarsimasunik Isertitsivimmi nal. 15.00-ip missaani imminut toqussimaneramik paasissutissaq alianartoq [isumaginninnermi pisortaanerup] [ullormi 22-mi] nalunaartutigaa. Annersagaasoq toqukkut qimaguttoq [...] ilisaasimavoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommunip oqaaseqaataa (nassuiaataa) Kalaallit Nunaanni Politimesterimut aamma Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmut allakkatigut 8. oktober 2014-imeersutigut aamma 18. november 2014-imeersutigut nassiuppara, oqartussaasullu taakku qinnuigalugit suliaq pillugu oqaaseqaatissaqarunik oqaaseqaateqaqqullugit.

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik suliaq pillugu oqaaseqaammunik allakkatigut 12. januar 2015-imeersutigut saqqummiussivoq. Oqaaseqaammit tassannga ilaatigut makku erserput:

“FN-ip meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaani [...] aalajangersarneqarpoq meeqqamik tigusarinnineq, tigummigallaaneq parnaarussinerluunniit piffissami naleqquttumi sapinngisamik sivikinnerpaami periarfissatullu kingullerpaatut taamaallaat atorneqarsinnaasoq. Europami Parnaarussiviit pillugit malittarisassap (malittarisassap 11.1-ip) isumaqatigiissut aalajangersakkamik matuminnga aalajangersaalluni malippaa, tassalu meeqqat 18-it inorlugit ukiullit kiffaanngissusiirlugit inersimasunik parnaarussivinnut inissinneqassanngitsut, paaqqinniffimmulli siunertamut tassunga immikkut aaq-qissuussaasumut inissinneqartassasut. Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup paa-sinninnera unaavoq nunat tamat assigiisaartumik aalajangersagaat taakku ataqqillugit pimoorunneqartariaqartut. Pinerluuteqarsimasunik isertitsisarfiit ukiukinnerusunik tigummigallagaasunik eqqartuussaasunilluunniit inissiivigissallugit naleqquppallaanngillat, taamaattumillu Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup avataani isumaginninnermi perorsaanikkut paaqqinniffinnik naleqquttunik peqarnissaa pingaartuuvoq, ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut angerlarsimaffimmut paaqqinniffimmulluunniit naleqquttumut inissinneqarnissamik eqqartuussaasunik inissiivigineqarsinnaasunik. Namminersorlutik Oqartussat inuusuttunut inissiisarffimik isumannaallisagaasumik Sisimiuni 2014-imi pilersitsinerisa kingornatigut ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamut periarfissat naammaginatutut isigineqartariaqarput.

Paaqqinniffinnili inissat naleqquttut pigineqarnerat naammangilaq. Inissat taamaattut atorneqarneranni periaatsit erseqqissut, pisariitsut isumannaatsullu aamma pigineqartariaqarput, taamaalliluni tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamik eq-

qartuussutit pisariaqanngitsumik kinguarsaanani naammassiniarneqarsinnaasaqqullugit. [A]-p tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnera pillugu suliap tamatumani ingerlasimanera naammaginartuusimannngilaq. Kommuni suliami allattuiffimmi allattugaasaa ilisimasaqannginneq ilisimaatsussuserlu, aalajangersimasunik periaaseqannginneq kiisalu pisinnaatitaaneq akiliisussaaneerlu pillugit erseqqarluttoqarnera takutip-paat – tamakkulu tamarmik tassaapput pissutsit tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissamut kinguarsaataasimasut, taamaalillutillu suliap alianartumik naggateqarneranut aalajangiisuusimasinnaasut.

Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerit pillugit sulianik suliarinnittarneq pillugu Kalaallit Nunaanni isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassatigut tunngavik nalorninakulussorinarpoq. Danmarkimi malittarisassat malinneqarnissaat toqqarneqarsimagunarpoq, taakkunanimi aalajangersarneqarmat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiineq qanoq aallarnisarneqassasoq kommunit namminneq aalajangissagaat. Apeqqutaasorli unaavoq tamanna Kalaallit Nunaanni kommunini Danmarkimit inukineroqisumi periaatsitut naleqquttuunersoq, tassanimi tigummigallaanermut taarsiullugu allamut pinerluttulereq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu inissiisarnerit qaqutigoortorujussuummata – allaat ima qaqutigoortigalutik kommunit ataasiakkaat ilisimasalik periaatsinillu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik eqqartuussutip pilertortumik sukumiisumillu naammassineqarnissaanik qulakkerisinnaasunik katersuinissaq ajornakusoorsinnaalluni. Danmarkimi malittarisassat ilimaginninnermik matuminnga takutitsisutut isigineqartariaqarput, tassalu ukiukinnerusumik pinerluttulereq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiineq ingerlaannangajattumik kommunimi isumaginninnermik ingerlatsivimmi isumaginninnermi suliatut isigineqalertarluni. Taamaakkajuttartussaagunarporlumi, kisianni kommuni inissiinerup nammineq ingerlanneqarnerani aalajangersimasumik tamatigut peqataatinneqassanani.

Danmarkimi suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnernut tunngasuni pillaasarneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat aamma isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi malittarisassat aporaaffeqarnerat suliamik suliarinninnermi erseqqarluttoqarneranut/nalornisoqarneranut aamma kinguaattoortoqartarneranut pisutaasarpoq, sulianilu nukinginnartuni ingerlatseriaatsip pisariillisarneqarnissaa toqqarneqarsimavoq, tak. Naalagaaffiup Eqqartuussissuserisuata nalunaarutaani nr. 4/2007-imi (december 2012-imi naqqinneqartumi) immikkoortoq una:

“Inuusuttoq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi isumannaallisagaasumi tigummigallaanermut taarsiullugu tigummineqassasoq politiit naliliigunik (...) paaqqinniffik isumannaallisagaq inuusuttup inissinneqarfisassaatut kissaatigineqartoq saaffigissaavaat.

Paaqqinniffimmi tassani inissaqanngippat allatut inissiinissamut periarfissap pitsaernerpaap nassaariniarneranik suliassaq paaqqinniffiup pineqartup tigussavaa.”

Uanga paasinninnera unaavoq aaqqissuussineq taanna Kalaallit Nunaata iluaqutissarsiviusumik isumassarsiorfigisinnaagaa, taamaalillutik politiit suliani tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarfusinnaasuni - inissiisoqarnissanilluunniit aalajangiiviusimasuni – Sisimiuni paaqqinniffik isumannaallisagaq (imaluunniit Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermillu Naalakkersuisoqarfimmi aalajangersimasumik attaveqarfusarteq) toqqaannartumik ingerlaannartumillu attaveqarfisinnaassallugu, tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissanik eqqartuussutit pilertortumik naammassineqarnissaa siunertaralugu. Ukiukitsup pineqartup kommunitut najugarivita soorunalimi ingerlaannartumik ilisimatinneqassaaq, inissiinnermut atatillugu isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsineq tunngavigalugu tapersersuisoqarsinnaanersoq naliliisoqarnissaa siunertaralugu, inissiinerli immiini kommunip susassarisariaqanngilaa. Tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinnermi aningaasartuutit Namminersorlutik Oqartussanit kommunimilluunniit akilernerqassanersut apeqqut uanga isummerfigissanngilaa. Ukiukinnerusunik tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiivissamut angallassisoqarsinnaalernissaata tungaanut pinerluuteqarsimasunut inissiisarfirmut inissiinissap suli pisariaqartarsinnaanera eqqumaffigaara, kisianni pinerluuteqarsimasunik inissiisarfirmut sivikitsuaraannarmik taamatut inissiisoqartarnissaa naatsorsuutigisariaqarpoq.

Ilanngullugu oqaatigineqassaaq Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup sinniisai tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerit ingerlanneqartarnerat (inuusuttullu pinerluuteqarsimasunik inissiisarfinniittussanngorlugit eqqartuussutinik naammassinninniartarnek, tak. pinerluttulerineq pillugu inatsimmi § 234, imm. 2) pillugit pisussaaffiliisuunngitsumik oqaloqatigitsiarsimagikka. Ombudsmandip Naalakkersuisoqarfiulluunniit tamanna pissutissaqarsorippassuk qulequtaq taanna pillugu isumaliutersuuteqarqinnermi – unnerluussisussaataasutut oqartussaasoq peqatigalugu – peqataalluarsinnaavunga.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kalaallit Nunaanni Politimesteri suliaq pillugu oqaaseqaamminik allakkatigut 16. januar 2015-imeersutigut saqqummiussivoq. Oqaaseqaammit tassanna ilaatigut makku erseput:

“Ombudsmandip allagai 8. oktober 2014-imeersut [...] innersuussutigalugit aallaqqaa-siutitut oqaatigisinnaavara ukiukinnerusunik tiggummigallarneqartunik tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermik ajornartorsiut Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup Politimestereqarfiullu Namminersorlutik

Oqartussat paaqqinniffimmik isumannaallisagaasumik Sisimiuni pilersitsinissaat sioq-qullugu piffissami sivilunerusumi oqaloqatigiissutigisarsimagaat.

Oqaloqatigiittarnerit taakkua tunuliaqutaat tassaapput suliat pineqartut arlallit, sulianilu taakkunani pinerluuteqarsimasut 15-17-inik ukiullit arlallit annertuumik inoqatinullu ulorianarluinnartumik pinerluuteqarsimanitik pissutigalugit politiit eqqartuussisumut sassartinneqartariaqartarsimapput tigummigallarneqarnissaallu aalajangerneqartarsimalluni.

Suliani tamani malugineqarsinnaasimavoq inuusuttut taakku pinerluuteqarsimasunik i-sertitsivimmi sivilunerusumik inissisimaneqarnissaat pinngitsoortinniarlugu tigummigallarneqarnermut taarsiullugu inissiivissamik naammaginnartumik allamik pissarsiniarneq kommunit peqataasut ajornartorsiutigilluinnarsimagaat. Politiit tamatumunnga atatillugu paasisaat tassaavoq sakkussat pisariaqartut kommunit sulianik suliarinninnermut atatillugu ataatsimut amigaatigigaat, taamatuttaarlu – politiit tungaannit isigalugu – pisuni tamani kommunip iluani suliani aalajangiinissamut pisinnaatitaanerup kimiinnera kommunini sulianik suliarinnittut erseqqissumik ilisimasannikkaat.

Tamanna tunngavigalugu periaaseq pileriartorsimavoq, tassalu 15-17-inik ukiulinnik Tunngaviusumik Inatsit tunngavigalugu killisiuisoqartillugu politiit eqqartuussivik qin-nuigisarlugu isumaginninnermi oqartussaasut sinniisaannik aggeqqusisoqassasoq, inuu-suttup Tunngaviusumik Inatsit tunngavigalugu killisiorneqarnerani kingusinerusukkullu sivitsuinnermi.

Unnerluussisussaataitaasutut oqartussaasup piumasaqaataa misilittakkat ilinniarfigalugit oqaasertalerneqartarpoq tigummigallaaneq tassunga taarsiullugu allamut inissiinertut pi-sariaqartoq, isumaginninnermi oqartussaasut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiivissamik naleqquttumik **pissarsisinnaalerniaripata**.

Periaaseq taanna makku qulakkeerniarlugit atulersinneqarsimavoq, tassalu kommunip tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik pissarsiniarnissaminut pisussaaffeqar-neranik sapinngisamik siusinnerpaamik paasitinneqarnissaa taamaalillunilu tigummigal-laanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik pissarsiniarluni aallartitsi-nissaminut periarfissaqarnissaa, kiisalu kommunip eqqartuussinnermi peqataanermigut paasissutissanik, matumani pinerluuteqarsimaneq unnerluussisutigineqartoq ilanngul-lugu eqqarsaatigalugu, eqqartuussuttip allassimaffiata tiguneqarnissaa misilittakkat malil-lugit eqqartuussinnermut uiggiutiinnarlugu pissarsiarineqarsinnaasanngitsoq utaqqqe-qqaanngikkaluarlugu kommunip sulinissaanut pisariaqartunik pissarsinissaa.

Periaatsip taassuma siunertaa taamatuttaa q tassavoq isumaginninnermi oqartussaasut suliniutinik sunik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik allamik pissarsiniarlutik iliuseqarsimanerannik eqqartuussivimmuut ingerlaavartumik nassuiaateqartarnissamut periarfissinneqarnissaat.

[...]

Isumaginninnermi oqartussaasut suliami matumani Tunngaviumik Inatsit tunngavigalugu killisiuinnermi sivitsuinnermilu najuussimapput. Tamatumunnga atatillugu najuuttunut tamanut erseqqippoq [A] tigummigallarneqartoq inoqammuu ulorianarlui-nartumik pinerluuteqarsimasutut unnerluutigineqarluni kiisalu isumaginninnermi oqartussaasut suliaasaat suunersoq.

Pingaartumik tamanna tunngavigalugu manna paatsuungassutigaa, tassalu kommuni pinerluuteqarsimanerup suussusia pillugu paasissutissanik pisariaqartunik suliap ingerlanerani sukkulluunniit pigisaqarsimanngitsoq. Uanga paasinninnera unaavoq kommuni Tunngaviumik Inatsit tunngavigalugu killisiuinnerup naanerani pinerluutitut unnerluussutigineqartup suussusia, eqqartuussiviup aalajangiinera kiisalu unnerluutigineqartup kinaassusia qassinillu ukioqarnera pillugit paasissutissanik pisariaqartunik peqarsimasoq. Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup pisortaata [...-p] suliap ingerlasimaneranuu atatillugu kommuni suliamik suliarinninnera pillugu allakkamini 12. januar 2015-imeersuni oqaatigisai tamatumunnga atatillugu isumaqatigaakka.

Ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermi pissutsit inuusuttunik paaqqinniffimmik isumannaallisagaasumik Sisimiuni pilersitsinikkut masakkut pitsaanerulersinneqarput. Kisianni soorlu paaqqinniffiup isumannaallisagaasup ulikkaartoornerani imaluunniit inuusuttoqatigiiaanik paaqqinniffimmi taannaasumi inissiinissaq suliami pissutsit ajornarsisippassuk ajornartorsiutip suliami matumanisut itutup pileqqissinnaanera mattunneqarsinnaanngilaq. Uanga paasinninnera unaavoq taamaalisoqarpat suliami matumani suliap ingerlasimaneratut ingerlasoqaqqissinnaanera ilimanaatilerujussuusoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigissinnaavara taamatut paasinninnera suliamit massakut tigummigallaanermut tunngasumit ikorfartorneqarmat, tassalu [illoqarfimmi Z-imi] politiit angut 18-inik ukiulik eqqarsartaatsimigut kinguarsimasoq [ullormi ...-imi] 2014-imi tigummigallagassanngortimassuk. Nakorsap paasissutissiissutai tunngavigalugit [tigummigallagassanngortinnerata kingorna ullut arfinillit qaangiuttut, uanga ilanngussara] [L Kommuni] qinnuigineqarpoq pineqartumik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik pissarsiniaqqullugu. Eqqartuussivik [tigummigallagassanngortinnerata kingorna ullut 16-init qaangiuttut, uanga ilanngussara] aala-

jangiivoq pineqartoq tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivimmut allamut inissineqassasoq, taamaalilluni pineqartoq isumaginninnermi oqartussaasut tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik nassaarniaripata [...] nuuneqassalluni.

[L Kommunimi] isumaginninnermi oqartussaasut allakkat ukua allanneqarnerisa nalaani – politiinit Ilaqutariinnermullu Naalakkersuisoqarfimmit saaffigineqartaraluarlutik – pineqartup tigummigallarneqarnissaanut taarsiullugulu inissiivissamik allamik naleqquttumik sulii nassaarsinnaasimangillat.

Uanga paasinninnera unaavoq suliap matuma ingerlasimanerata manna ilimanarsisikkaa, tassalu kommunini isumaginninnermik ingerlatsiviit ukiukinnerusumik Sisimiuni paaqqinniffimmut isumannaallisagaasumut inissiisoqarsinnaatinnagu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisoqassatillugu suliassamik naammassinninniarnissaminnik aamma taamatut ajornartorsiuteqartorujussuussasut.

Tamakku tunngavigalugit uanga paasinninnera unaavoq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiiniartarnermi kommunit periaasiisa - pisariaqarpat Naalakkersuisoqarfik ikiortigalugu – sakkortuumik sukateriffigineqarnissaat kiisalu kommunit suliassaqarfimmi tassani sulianik sularinnittuisa pisinnaasaannik ineriartortitsiniarluni suliniuteqartoqarnissaa kissaatiginartuusut.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup aamma Kalaallit Nunaanni Politimesterip allagaasa assilineri K Kommunimut allakkatigut 22. januar 2015-imeersutigut nassiuppakka, kommunilu qinnuigalugu allakkat taakku pillugit oqaaseqaateqaqqullugu.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 2. februar 2015-imeersutigut qinnuigaara kommunit sulariani ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu inissiinernut tunngasuni sularinnitarnernanni isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinnermi malittarisassat suut atuunnersut nassuiaqqullugu.

K Kommunip saaffiginnissutigut 22. januar 2015-imeersoq pillugu oqaaseqaatimik allakkatigut 11. februar 2015-imeersutigut saqqummiussivoq. Allakkanit taakkunannga ilaatigut makku erserput:

“1) Suliap sularineqarnerata ingerlanerani sullissinerlunnerit [K Kommunip] aallaqqaa-siutitut ajuusaarutigai, taamalu alianartigisumik naggataagut pisoqarmat assut alianartu-

tut isigalugu. Kommunip tamatumunnga atatillugu tikkuassavaa piffissami suliap ingerlanerata nalaani Eqqartuussiiviup tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik aalajangiinerata malitsigisaatut [A] Kalaallit Nunaanni ulloq unnuarlu inissiivimmi isumannaallisakkami inissiivissaqarsimanngimmat. Kommuni imaluunniit Namminersorlutik Oqartussat Kalaallit Nunaanni isumannaallisakkamik ulloq unnuarlu inissiivimmik nassaarsinnaasimanngillat, paasinarsimavorlu [A-mik] Danmarkimi tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiineq taassuma qallunaatut oqalussinnaannginnera pissutigalugu inuttaanut assut kingunerlutsitsinermik nassataqartussaasoq. Taamaattumik kommuni suliamik suliarinninnermini kukkussuteqarsimanngikkaluarpalluunniit suliap taama alianartigisumik kinguneqarsimasinnaanera ilimagineqarsinnaavoq.

[...]

2) [...]

Kommunip isumaginninnermik ingerlatsivimmi suliap aallaqqaataanili paasisutissanik tamanik peqarani oqarnini soorunalimi aalajangiusimaannarsinnaavaa.

3) Kommunip sulianik suliarinnittarnerani siunissami pitsanngoriaatissatut Politimesterip siunnersuutai kommunip tusaatissatut tiguai, tassa imaappoq kommunip sulianik suliarinnittarnermini periaasii annertuumik pitsanngoriartinneqartariaqartut aamma kommunimi sulianik suliarinnittut pisinnaasaqassutsiminnik pitsanngorsaasariaqartut.

4) Kalaallit Nunaanni ukiukitsunik tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisoqartillugu periaatsip “pisariillisarneqarnissaanik” Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup siunnersuutaa kommunip ilassivaa, pingaartumik taamatut inissiisarnerit qaqutigoomata, taamaattumillu kommunip suliassaqarfimmi sapinngisamik kukkuneqanngitsumik sullissisarmissaa naatsorsuutigiuminaammat – sulianik taamaattunik suliarinnittarnerata annikitsuinnaanera pissutigalugu.

Tamatumunnga peqatigitillugu siunnersuutip piviusunngortinneqarnissaa siunertaralugu Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi inatsiseqartitsinermi inatsisikkut tunngavissamik nutaamik taamalu maleruqqusamik nutaanik pisariaqartitsisoqarunartoq kommunip tamatumunnga peqatigitillugu uparuassavaa. Tiggummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisarneq pillugu maleruqqusat nutaat 2012-imili inatsisiliornermi suliarineqalereersimagunaraluarput, kisianni suliaq – kommunip ilisimasai tunngavigalugit – suli naammasineqarsimanngilaq. Kommunip maannakkut ilisimasaqarfiginngilaa inatsisiliornermi suliaq naammassillugu suliarineqarniarnersoq imaluunniit qaqugu naammasineqassanersoq. Meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut inatsi-

sissaattut siunnersuummi (inatsisissatut siunnersuummi §§ 76-imi 77-imilu) tigummigallaanissamut taarsiullugu inissiivinnut isumannaallisakkanut inissiinissamut inatsisikkut tunngavissaq aamma kommunalbestyrelsit tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisarneq eqqarsaatigalugu aalajangiinnaassusiannik tamatumunnga peqatigitillugu atorunnaarsitsisinnaaneq ilaapput.

5) Meeqqanik inuusuttuaqqanillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut inatsisissaata nutaap atuutilernissaa utaqqitillugu (soorlu imm. 3-mi qulaani taaneqareersut) tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik assigisaanilluunniit eqqartuussiviit aalajangiisarnernut atatillugu suleriaatsimik pisariitsumik atorneqarsinnaasumik pilersitsinissamut periarfissat kommunip misissorniarpai. Kommuni meeqqanik angerlarsimaffiup avataanut tassangaannartumik inissiisarnernut tunngatillugu suleriaatsinik akuerisaasunik peqareerpoq, taakkulu naleqqussarneqaannassasut ilimanarpoq, tassami tigummigallaanissamut taarsiullugu allamut inissiisarneq nukinginnartumik pisariaqalersarmat. Tamatumunnga peqatigitillugu kommunip tikkuarniarpaa taamatut suleriaaseqarnerup sukumiisuuneranut apeqquataasariaqartoq Kalaallit Nunaanni qanoq amerlatigisunik tigummigallaanissamut taarsiullugu inissiivinni inissaqartitsisoqarnerneq, aamma Ilaqutariinnermut Naalakkersuisoqarfimmi ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut tunngasunik suliaqartut Kalaallillu Nunaanni Eqqartuussiviit suleqatigiinnerisa pitsaasusiat apeqquataassasoq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Saaffiginnissutigat 2. februar 2015-imeersoq Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup allakkatigut 27. februar 2015-imeersutigut akivaa. Naalakkersuisoqarfiup akissutaata imarisaa qulaani sukumiinerusumik atuarneqarsinnaavoq.

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisat

1.1 Nunami maani inatsisikkut tunngavigisat

Pinerluttulerineq pillugu inatsiseqartitsinermi suliani tigummigallaanermut tunngasuni tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq pillugu malittarisassat eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2-mi nr. 3-miippat 4-miillutillu (aamma 8-mi). Eqqartuussiviup aalajangiinera imatut paasisariaqarpara [A] aalajangersakkami tassani nr. 3 tunngavigalugu tigummigallarneqartoq, tassuunalu aalajangersarneqarpoq eqqartuunneqartoq angerlarsimaffimmi paaqqinniffimmiluunniit naleqquttumi najugaqassasoq aalajangerneqarsinnaasoq.

Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup allakkamini 12. januar 2015-imeersuni oqaatigaa Kalaallit Nunaanni isumaginninneq pillugu inatsisiliornermi suliat ilaatigut ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnermut tunngasut pillugit malittarisassatigut tunngavik nalorninakuluttuuso-rinartoq.

Tamanna isumaqatigaara. Ukiukinnerusunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinerup immi ingerlanneqarnerani sulineq pillugu aalajangersakkat erseqqissut amigaataasut imaaliiallaannaq takuneqarsinnaavoq, matumani oqar-tussaasut sorliit taassuminnga isumaginnittussaanerat ilanngullugu eqqarsaatiga-lugu.

Ajornartorsiut taanna Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninner-mullu Naalakkersuisoqarfimmut allakkatigut 2. februar 2015-imeersutigut saq-qummiuppara.

Naalakkersuisoqarfik kommunini ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inis-sisarnermut inatsisikkut tunngavigisaq pillugu nassuiaammik allakkatigut 27. februar 2015-imeersukkut saqqummiussivoq.

Naalakkersuisoqarfiup pingaarnerusutigut paasinninnera unaavoq kommunit su-liani taakkunani pisussaaffii isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqquussaa-neralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. 1-ikkut aalajangersarneqartutut paasineqarsinnaasoq, tassuunalu (pingaartumik) meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inat-sisartut peqqussutaannut nr. 1-imut, 15. april 2003-meersumut kingusinneru-sukkut allannguuteqartinneqartarsimasumut ataneqartillugu aalajangersarneqar-poq kommunalbestyrelsi tassaasoq kommunip isumaginninnikkut suliani pissut-sinut tamanut tunngasuni inatsisitigut allatigut allanut tunniunneqarsimangit-suni aalajangiisartuusooq. Inatsisartut peqqussutaanni kingullertut taaneqartumi § 31, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq inissiivissaq kommunip aalajangissagaa aamma meeqqap paarineqarnera, perorsarneqarnera kiisalu allatigut meeqqamut namminermut tunngasut pisariaqarfiisigut aalajangiiffigisassagai.

Naak Naalakkersuisoqarfiup nassuiaataa atuareerlugu inatsiseqartitsinikkut tunngavik nalorninartuusoq suli isumaqaraluarlunga Naalakkersuisoqarfiup inatsiseqartitsinermik paasinninnera tusaatissatut tiguara, tamatumani aamma tak. peqqussummi tassani § 2, imm. 1-imi ataatsimut piumasaaqatitut aalajangersagaa-soq, tassuunalu aalajangersarneqarluni kommuni pisussaasoq meeqqat ineriartornerannik, ingerlalluarnerannik nammineersinnaanerannillu siuarsaasumik alliaratorneranni atugassaqartitsissalluni. Aamma oqaatigaara kommunit suliani ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni pisussaaffii ataatsimut isigalugit kommuninit akuerineqarsimasorinartut.

1.2 Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut

Suliamik matuminnga naliliiffigininnermi pissutsit ukiukinnerusunut tunngasut pillugit nunat tamat malittarisassaat aamma pingaaruteqarput. Tamanna eqqarsaatigalugu pingaartumik Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut, tak. FN-ip Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaa 20. november 1989-imeersoq pillugu Nunanut Allanut Tunngasunut Ministereqarfiup nalunaarutaa nr. 6, 16. januar 1992-imeersoq, pingaartumik soqutiginaateqarpoq. Isumaqatigiissut taanna Kalaallit Nunaannut atuuppoq, tak. FN-ip Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaanut 20. november 1989-imeersumut tunngatillugu Danmarkip naalagaaffiata ilaani Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaat pillugit allanngortitseratarsinnaanermik aalajangersakkamit Danmarkip tunuarnera pillugu Nunanut Allanut Tunngasunut Ministereqarfiup nalunaarutaa nr. 90, 7. oktober 1993-imeersoq. Isumaqatigiissut taanna Danmarkimi Kalaallillu Nunaanni inatsiseqartitsinermi ilanngunneqarsimanngilaq, Danmarkimili Kalaallillu Nunaanni inatsisitigut atuuttunik allaaserinninnermi inatsisilerinnermi tunngavittut pingaaruteqartutut isigineqarluni, erseqqinnerusumik tak. inuit pisinnaatitaaffiinut tunngasut iluanni ilanngussineq il.il. pillugit Inatsisinik Atortitsinermut Ministereqarfiup isumaliutissiissutaani 1546/2014-imi quppernerit 34 tulliilu. Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 3-mi eqqaaneqarpoq, tassanilu ilaatigut oqaatigineqarluni Naalakkersuisut isumaqatigiissummik naammassinninnissaminnut pisussaati-taasut.

Meeqqat pillugit Isumaqtigiisummit meeqqamik inuttut kinatulluunniit (aallaavittut) 18-it inorlugit ukiulittut artikel 1-imi allaaserinnittumit ilaatigut makku erserput:

“Artikel 3

1. Meeqqanut tunngatillugu sulissutigineqartuni tamani, tamakku inuttut atugarisaarnissaq siunertaralugu pisortatigoortumik imaluunniit inuinnarnit ingerlassatut suliffeqarfinnit, eqqartuussivinnit, suliffeqarfinni pisortanit imaluunniit inatsisiliornikkut pisortaqarfinnit ingerlanneqaraluarpataluunniit, meeqqamut namminermut pitsaanerusorisaaq salliutinneqartassaaq.

[...]

Artikel 20

1. Meeraq ilaqtutamisut avatangiisiminit avissaartitaagallarsimasooq imaluunniit taakkunanga avissaartitaavissimasooq, imaluunniit meeqqamut tassunga pitsaanerpaasorisat tunngavigalugit taamaattumik avatangiiseqarnissaa akuersarneqarsinnaanngippat, pisinnaatitaavoq naalagaaffiup tungaaniit immikkut illersorneqarluni ikiorneqarnissamat.

2. Naalagaaffiit peqataasut naalagaaffittut pisinnaatitaanertik naapertorlugi meeqqap taamaattup allatut isumassorneqarnissaa qularnaarniassavaat.

Taamatut isumassuineq ilaatigut tassaasinnaavoq allani paarisassanngortitsineq, islamimik upperisallit malillugit Kafalah, qitornarsianngortitsineq imaluunniit pisariaqas-sappat meeqqanik inissiisarfinni naleqquttumi inissiineq. Aaqqiissutaasinnaasunik aalajangiiffigninniarnerni pingaartillugu tunngaviginiarneqartassaaq meeqqap peroriartornerata aamma meeqqap inuiaassutsikkut, upperisakkut, kultureqarnikkut oqaatsitigullu tunuliaqutarisaasa ajornanngippat imminnut ataqatigiissinniarneqarnissaat.

[...]

Artikel 37

Naalagaaffiit peqataasut qulakkiissavaat:

[...]

(b) meeqqap arlaannaataluunniit unioqqutitsisumik imaluunniit assigiinngisitsinikkut kiffaanngissusiigaasimannginnissaa. Meeqqamik tigusarinnineq, tigummigallagassanngortitsineq imaluunniit parnaarussineq pigaangata inatsisit peqqussutitaat ma-

linneqartassapput, taamalu kingullerpaamik periarfissatut taamaallaat atorneqartariaqarlutik piffissamullu sapinngisamik sivikitsuinnarmut tunngatitatut;

(c) meeqqap kialuunniit kiffaanngissusiagaasimasup inuppalaartumik aamma inuttut inunnguutsimiit inniminassuseqarnek ataqqillugu pineqarnissaa, ukiuilu apeqqutaatilugit pisariaqartitsinera pingaartillugu. Meeraq kinaluunniit pingaartumik kiffaanngissusiagaasimasooq inersimasuniit avissaarsimatinneqartassaaq, taamatut avissaarsimatit-sineq meeqqamut ajoqutaassangatinneqanngippat, ilaqtutaminullu attaviginnittuar-sinnaatitaassaaq allaffigeqatigiittarnertigut tikeraarnertigullu, taamaallaat pissutsinik immikkut ittunik pissutissaqarsimatillugu pinnani;

[...]

Artikel 40

1. Naalagaaffiit peqataasut akuersaarpaat meeqqamut kimulluunniit, pillagaassutaasin-naasumik iliuuseqarsimasutut pasisaasumut imaluunniit unnerluutigisaasumut imaluunniit pisuusutut pasineqartumut tunngatillugu meeqqap pingaaruteqassutsimut naleqqassutimullu tunngasutigut misigissusaasa siuarsarniarnissaannut, aamma inuit allat pisinnaatitaaffiit tunngavissiisutullu kiffaanngissuseqarsinnaatitaaffiit innimigin-nittussaananeranut nukittorsaatit, naapertuuttumik pissusilersorfiginnissinnaatitaneq aamma meeqqap qassinik ukioqarneranik kiisalu meeqqap inuiaqatigiinni inooqataaq-qilersinniarnissaanik taamalu inuiaqatigiinni maligassiuisutut inooqataalersinnaanera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

[...]

3. Naalagaaffiit peqataasut nukingiunniarsarissavaat inatsisinik, periaatsinik, pisortanik suliffeqarfinnillu meeqqamut pillarneqaataasinnaasumik iliuuseqarsimasutut pasisaasumut, unnerluutigisaasumut imaluunniit pillarneqaataasinnaasumik iliuuseqarsimasutut naatsorsuussaasumut immikkut naleqquttunngorsakkanik atuiniarnissaq, ilanngullugit pingaartumik:

(a) ukiutigut minnerpaaffiliinissaq, taakku tunngavigalugit meeraq pillarneqaataasin-naasumik iliuuseqarsinnaasutut naatsorsuunneqartussaananani,

(b) iliuusissanut maleruagassanik, taakku malillugit taamaasiornissaq naleqquttuusori-narlunilu kissaatiginartillugu meeqqat taamaattut eqqartuussiviit akuliutsinnagit isu-magisinnaajumallugit, tamatumani inuttut pisinnaatitaaffiit inatsisitigullu isumannaal-lisaatissat tamakkiisumik innimigineqarnissaat naatsorsuutigalugu.

[...]”

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfiup nalunaarusiaani 27. februar 2015-imeersumi oqaatigineqartutut FN-ip ataanii Meeqqap Pisinnaatitaaffii pillugit Komitee “General Comment No. 10 (2007) Childrens rights in juvenile justice”-mi isumaqatigiisummi artikel 37, litra c pillugu ilaatigut imaattunik oqaaseqaateqarsimavoq:

“85. Meeraq kinaluunniit kiffaangissusiiagaasimasooq inersimasunit avissaarsimatinneqassaaq. Meeraq kiffaangissusiiagaasimasooq inersimasunik paarnaarussivimmut inersimasunulluunniit allatigut atorneqartunut inissinneqassanngilaq. Meeqqap inersimasunik paarnaarussivimmut isertitsivimmulluunniit inissinneqarnerata meeqqap tungaviusumik isumannaatsuuneranik, atugarissaarneranik siunissamilu pinerlunnianani ingerlaannarnissaanik inuiaqatigiinnullu akuliuteqinnissaanik ulorianartorsiortitsisuunera naammattumik uppernarsarneqarsimavoq. Meeqqap inersimasunit avissaarsimatinneqarnissaanik immikkut ittumik malittarisassatut akuerisaasooq, tak. Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi artikel 37, litra c-mi “taamatut avissaarsimatitsineq meeqqamut ajoqutaassangatinneqanngippat” oqaatigineqarneratorluinnaq paasineqassaaq; “meeqqamut ajoqutaassangatinneqanngippat”-mik oqarnermi naalagaaffinnut peqataasunut suut ajornannginnerunerat pineqanngilaq. Naalagaaffiit peqataasut meeqqanik kiffaangissusiiagaasimasunik immikkut inissiisarfinnik pilersitsissapput, taakkunanilu sulisut meeqqanut tunngasut pillugit immikkut ilinniarsimasutut sulisut, ingerlatseriaatsit periaatsillu ilaatinneqassallutik.” (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Komiteep paasinninnera unaavoq aalajangersakkami meeqqat inersimasunit “avissaarsimatinneqarnissaat” pillugu malittarisassaaq meeqqat kiffaangissusiiagaasimasut inersimasunik paarnaarussivinnut (isertitsivinnut) inissinneqarnissaannik ataatsimut inerteqqutitut paasineqassasooq. Taamaalilluni meeqqap pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmut inissinneqarnera isumaqatigiisummut naapertuuttuunngilaq, meeraq pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmut inissinneqarnerminut atatillugu inersimasunit avissaarsimatinneqaraluarpalluunniit.

1.3 Eqikkaaneq – inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaaq

Immikkoortumi 1.1-imi oqaatigineqartutut kommunit tassaapput ukiukinnerusut eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 (imm. 2, nr. 3) tunngavigalugu tigummigallaganermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaannik aalajangiinernik piviusunngortitsinissamut pisussaaffeqartut. Taamaalilluni suliami matuamani [K Kommuni] tassaasimavoq [A]-p kommunitut najugarivitaatut taassuma

tigummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanut akisussaasuu-soq, tak. kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillu-git Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2-mi, 12. juni 1995-imeersumi § 10, imm. 1.

Isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerit pillugit malittarisassat immikkoortumi 1.1-imi taamatut-taaq oqaatigineqartutut ersarissuunngillat. Taamaalillutik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinerit erseqqinnerusumik qanoq ingerlanneqartassaner-sut aamma takuneqarsinnaanngilaq, matumani taakku qanoq pilertortigisumik piviusunngortinneqartarnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ungali paasinninnera unaavoq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inisi-siinnissamik aalajangiineq pissutsini pissutigalugu pisariaqarneratut pilertortigisu-mik tunaartarisassallu eqqartuussivik taakku ilanngullugit aalajangiisimappat eq-qartuussiviup aalajangigaani takuneqarsinnaasut malilluinnarlugit piviusunngor-tinneqassasoq. Taamaaliortoqanngippat tigummigallaanermut taarsiullugu alla-mut inissiisarnerup siunertaa imaaliiallaannaq maangaannartinneqarsinnaavoq.

Inatsiseqartitsinermit paasinninneq taaneqartoq taanna Meeqqat pillugit Isuma-qatigiisummi aalajangersakkanik immikkoortumi 1.2-mi eqikkarlugit issuarne-qartunit ikorfartorneqarpoq. Taamaalilluni Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi manna ataatsimut tunngaviuvoq, tassalu pissutsit meeqqap atugai immikkut ittut isiginiarneqassasut, matumani taakku sanngiisutaat ilanngullugit eqqarsaatigalu-git. Meeqqat pillugit Isumaqatigiisummi artikel 37, litra c, Meeqqap Pisinnaati-taaffii pillugit Komiteemit paasineqarnermisut illuni manna erseqqissumik aala-jangersarparaa, tassalu meeqqat ilaatigut pinerluuteqarsimasunik isertitsivinnut an-nerpaamik aallaavittut inissinneqartassanngitsut. Taamaalilluni manna aalajangersakkamiippoq, tassalu meeraq pissutsit immikkorluinnaq ittut pissutiga-lugit pinerluuteqarsimasunik inissiivimmut aallaqqaataani inissittariaqarsimappat tigummigallaanermut taarsiullugu allami inissiivimmut naleqquttumut pilertor-nerpaamik nuunneqassasoq.

2. Uanga suliamik naliliinera

[...-p] Eqqartuussiviata aalajangiineratigut [ullormit 1-imeersukkut] tigummigal-laanermut taarsiullugu allamut inissinneqartussanngortinneqarpoq, taamaalilluni aalajangerneqarluni [A] pinerluuteqarsimasunik isertitsivimmi tigummigallarne-

qassasoq, [K Kommunip] tigummigallaanermut taarsiullugu inissiiivissamik naammaginantumik nassaarnissaata tungaanut.

Aalajangiinnermit erserpoq kommunimi sulisoq [ullormi 1-imi] eqqartuussinermi najuussimasoq. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni Politimesteri isumaqatigaara oqarmat kommunip suliami pisimasut piffissaq taanna aallarnerfigalugu ilisima-saqarfigisimassagai, matumani [A-p] kinaassusia, qassinik ukioqarnera, pinerluu-tip unnerluussissutigineqartup qanoq ittuussusia kiisalu aalajangiinerup imarisaa ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Taamaalllunga kommuni isumaqatiginngilara – kommunip allagai 11. februar 2015-imeersut taamatut paasisariaqarakkit – o-qarmat kommunip isumaginninnermik ingerlatsiviata tigummigallaanermut taar-siullugu inissiiivissamik allamik nassaarniarluni ingerlaannartumik suliniuteqar-sinnaassaguni suliami paasissutissat pisariaqartut [ullormi 1-imi] ilisimasiman-ngikkai.

[K Kommunip] suliaq pillugu oqaaseqaataata (nassuiaat [...]imeersaq) misissor-lugu atuarnerani oqaatigisariaqarpara kommuni tigummigallaanermut taarsiul-lugu inissiiivissamik allamik pissarsiniarluni suliniuterpianik ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut imminut pigisumut [ullormi 11-mi] saaffiginninnermigut aatsaat aallartitsisimasoq, tassa imaappoq tigummigallaanissamik aalajangiinerup kingornatigut aatsaat ullut qaangiuttut.

Kommunip [A] ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut inissinneqarsinnaanngitsoq paasissutissaq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmit imminut pigisumit [ullormi 12-imi] tigoreerlugu massakkut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isuma-ginninnermullu Naalakkersuisoqarfik attaveqarfigaa, taannalu [A-p] tigummigal-lagaaneranut taarsiullugu inissiiivissatut allatut siunnersuummik erseqqissumik [ullormi 17-imi] saqqummiussivoq. Kommuni paasissutissiissutigineqartut ma-lillugit [ullormit 17-imit] [A-p] [ullormi 22-mi] toqukket qimagunnerata tu-ngaanut suliami pingaarnerusutigut iliuuseqarsimanngilaq.

Uanga isumaga unaavoq [K Kommunip] suliaq pillugu oqaaseqaataa suliap i-ngerlasimaneranik suliaq tamaat isigalugu naammaginannngitsorujussuurtut isigi-neqartariaqartumik takutitsisuusoq. Kalaallit Nunaanni Politimesterimit ilaler-neqartumik Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup aamma oqaatigisaatut sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnernut tunngasunik kommunip ilisimasaqannginnera paasisimasaqannginne-

ralu kiisalu suliani taakkunani periaatsinik aalajangersimasunik amigaateqarnera aamma pisinnaatitaaneq akiluteqartarnerlu pillugit erseqqarluttoqarnera kommunip oqaaseqaataata takutippai. Sulianik suliarinninnermi tunngavinnik periaatsinillu nalinginnaasunik ataatsimut ilungersunartumillu paasinnissimanginneq oqaaseqaatip aammattaaq takutippaa, matumani sulianik aqutsinermik, ataqatigiissaarinermik, malitseqartitsinermik suliassanillu tunniunneqartunik malitseqartitsiviginninnermik paasinnissimanginneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Pissutsit aalajangersimasut ilaat takuinnarlugit suliamik sumiginnaanerpiaatut isikkoqarput.

Suliamik kommunip naammaginangitsumik suliarinninneratigut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermi tunngaviit pingaaruteqartut ajalusoortinneqarput. Tamatumani oqaatigaara anguniakkat pingaaruteqartut ilaat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinikkut anguneqartussa, tassalu isumaginninnermi perorsaanikkut (allatulluunniit ilusiliinikkut) tapersersuinermik isumaginninnermillu aallartitsiniarneq Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup pinerluuteqarsimasunik isertitsiviini (taamatut annertutigisumik) naammassineqarsinnaangilluinnartoq.

[K Kommunip] uannut allakkamini 11. februar 2015-imeersuni oqaatigaa “Suliap suliarineqarnerata ingerlanerani sullissinerlunnerit [...] assut ajuusaarutigai”. Tamanna tusaatissatut tiguara. Kommunip suliamik suliarinninnera isorisariale-rujussuurtut isigaara.

Suliamik naliliininni ukiukinnerusup kommunip isumaginnittoqarfiani tarnikkut inooqataanikkullu annertuumik ulorianartorsioirtitaasutut ilisarisimaneqarlup, tak. pineqartoq pillugu kommunip isumaginnittoqarfimmi suliaataa mисissorlugu atuarsimasara, imminullu toqunniartutut pissusilersornini pissutigalugu napparsimmavimmut unitsinneqarsimasup pineqarnera pissutsitut sakkortusaa-taasutut ilaatippara.

Suliamik naliliininni manna ilanngullugu isiginiarpara, tassalu [K Kommunimit] aamma oqaatigineqartut tigummigallaanermut taarsiullugu inissiivissamik naleqquttumik allamik nassaarniarneq kommunimut ajornakusoortuusimasoq, matumani uanga paasisattut [A-p] tigummigallagaanerata nalaani ukiukinneru-sunik eqqartuussaallutik tigummigallarnerqarnerminnut taarsiullugu allamut inis-

sinneqartussanik tigusinissamut naleqquttunik Kalaallit Nunaanni ulloq unuarlu paaqqinniffinnik peqarsimannginnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Tamatumani oqaatigaara kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni pisussaaffitsik aqputigalugu paaqqinniffiillu suut pigineqarnerat apeqqutaatinnagu suliat taamaattut suliarisinnaajumallugit upalungaarsimasuutitanik ataavartunik peqarnissartik qulakkeertariaqaraat. Uanga paasinninnera unaavoq suliamik matuminnga misissuinerup manna takutikkaa, tassalu [K Kommunip] suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnernut tunngasut qanoq suliarisariaqarnerat siumut isumaliutersuuteqarfige-reersimangikkaa.

Suliap ilungersunassusia pissutigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat [K Kommunimilu] kommunalbestyrelsi nalunaarfiginiarlugit aalajangerpunga, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23. Nalunaarutiginninnermi tassani nalunaarutigaa-ra manna iluarisimaarlugu malugigiga, tassalu [K Kommunip] – sulisumi pisin-naasaqassutsikkut pikkorissarneqarnissaannik qulakkeerinninnerup saniatigut – suliassaqarfimmi tassani periaatsimi misissorneqarnissaat massakkut suliniutigi-nialeraa, matumani “suleriaatsip” allaganngorlugu eqqartuussiviit tigummigal-laanermut taarsiullugu allamut inissiisoqarnissaanik aalajangiinerini atugassap su-liarineqarnissaa ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Suliamik matuminnga misissuinerma inernilerneqarnera Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut, Folketingip Ombudsmandianut, Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnitto-qarfimmut, Kalaallit Nunaanni Politimesterimut aamma Meeqqat Pisinnaatitaaf-fii pillugit Sullissivimmut ilisimatitsissutigaa. Tamatumunnga peqatigitillugu – kommunit sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissii-sarnernut tunngasunik suliarinnittarnerisa ataatsimut ajornartorsiutaanerat isiginiarlugu - Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara kommunit suliani tigummigallaanermut taar-siullugu allamut inissii-sarnernut tunngasuni isumaginninneq pillugu inatsisilior-nermi tunngavigineqartutut pisussaaffimminnik naammassinnissinnaanissaat qu-lakkeerniarlugu qanoq iliuuseqassamaarnini pillugu nassuiaateqaqqullugu.”

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik eqqarsaatigalugu nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq “Eqqartuussisarneq pillugu inatsit tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq”-mik qulequtalik, 2015-905-0025-mik j. normulik, oqaaseqaatinnut ataatsimut malitseqartitsiviginninnertut tamatuma kingornatigut pilersippara. Naalakkersuisoqarfik 30. april 2015-imi imatut allaffigaara:

“Oqaaseqaat [K Kommunimut] ullumikkut nassiussara (uanga j. normora 2014-907-0012) ukiuoorumik nalunaarummi ilanngussatut iluseqartillugu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmu ilanngullugu nassiuppara. Oqaaseqaat taanna kommunip suliami ukiukinnerusup eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissaanut tunngasumik suliarinninneranut tunngasuuvooq. Oqaaseqaammit ersertut suliaq suliap ilungersunassusia pissutigalugu Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaannut [K Kommunimilu] kommunalbestyrelsimut nalunaarutigaa, tak. Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi § 23.

Suliat suliarineqarneranut atatillugu malugaara Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik Kalaallillu Nunaanni Politimesteri isumaqartut kommunit sulianik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasunik suliarinninneri ataatsimut ajornartorsiutaasut.

Kommunit piumasaqaatinik inatsisitigut aalajangersarneqartunik eqqortitsinerat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnerup sunnuteqarneranut aalajangiisuumik pingaaruteqarmat Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallillu Nunaanni Politimesterip oqaatigisaat pissutigalugit Naalakkersuisoqarfik qinnuigaara kommunit suliani tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasuni isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi tunngaviusutut pisussaaffimminnik eqqortitsinissaat qulakkeerniarlugu qanoq iliuseqalersaarnini pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Naalakkersuisoqarfiup nassuiaammik saqqummiussinissaa sioqqullugu Naalakkersuisoqarfik Atorfeqarfigalu – pisariaqarpat Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup Kalaallillu Nunaanni Politimesterip peqataaffigisaannik – ataatsimeeqatigiissasut ajornartorsiullu sukumiinerusumik oqaloqatigiissutigissagaat siunner-suutigaara, matumani inatsiseqartitsineq kommunip pisussaaffiinut tunngaviusoq aamma ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Atorfeqarfiga [inatsisilerinermi pisortaq ...] oqarasuaatikkut attaveqarfigeqqullugu, piffissaq ataatsimiiffissaq sukumiinerusumik isumaqatigiissutiginiarlugu kiisalu ataatsimiinnermi suut oqaluserineqassanersut erseqqinnerusumik aalajangersarniarlugit.”

Ataatsimiinneq Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmit, Politimestereqarfimmit kiisalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmit peqataaffigineqartoq Atorfeqarfimmi 18. juni 2015-imi ingerlanneqarpoq, [sulisumalu ilaata] ataatsimiinnermi peqataasut isumaqatigiissuteqarfialugit ataatsimiinnermi eqikkaalluni inerniliinerit imaattut e-mailikkut 22. juni 2016-imi nassiuppai:

“...

Sisamangormat ilusilersorluagaasumik ataatsimiinnitsinnut qujanaq. Aajuku ataatsimiinnermi eqikkaalluni inerniliinerit neriorsuutigisakka.

Suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasut, matumani taakku qanoq suliarineqartarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu, isumaginninneq pillugu inatsisiliornermi aalajangersaavigineqarsimanngillat. Tamanna kommunit sulianik taamaattunik suliarinninniarnermi ajornakusoortorsiortarnerannut pissutaaqataasinnaavoq. Inatsisiliorneq piffissap sivilisunngitsup ingerlanerani aaqiivigineqarpat tamanna annertuumik sunniteqassaaq.

Politiit pinerluuteqarsimasunillu isumaginnittoqarfiup paasinninnerat unaavoq suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernut tunngasut iluatsinngitsoorajuttarnerannut pissutaanerpaaq tassaasoq Kalaallit Nunaanni paaqqinniffinnik pisariaqartunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinernik suliarinnissinnaasunik peqannginnera. Ajornartorsiut taanna ukiukinnerusunut Sisimiuni matoqqasumik nutaamik inissiiveqalerneratigut annertuutigit aaqiivigineqarpoq (ulikkaarortoortarnera il.il. eqqaassanngikkaanni). Paaqqinniffilli taanna ukiukinnerusunik tarnikkut kinguarsimasunik inissiivigineqarsinnaanngilaq. Taamaalluni taakku kiisalu inersimasut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissineqartussat eqqarsaatigalugit sulii ajornartorsiutis-saqarpoq.

Suliat tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermut tunngasut qanoq suliarineqartarnissaannik (kommuninut) ilitersuummik Naalackersuisoqarfiup piffissap naammaginartumik sivilisussuseqartup ingerlanerani suliarinnissaa pingaarutilerujus-

suuvoq. Ilitsersuutip nutaap suliarineqarneranut atatillugu matuma isummerfigineqarnissaa aamma pissusissamisoortuusaaq, tassalu ataatsimoortut taakku Sisimiuni inissineqarsinnaanngitsut tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissineqarnissaat qanoq suliarineqartassanersut. Naalakkersuisoqarfiup ilitsersuummik ilusilersuinnermut atatillugu politiinik pinerluuteqarsimasunillu isumaginnittoqarfimmik qanimut oqaloqateqartarnissaa pissusissamisoortuusaaq.

Nassuiaatip piumaneqartup Ombudsmandimut sapaatit akunnerisa pingasut iluanni nassiinneqarsinnaanissaa Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigaa.”

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik allakkatigut 28. juli 2015-imeersutigut imatut nalunaaruteqarpoq:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik (matuma kingorna Naalakkersuisoqarfimmik taaneqartartussaq) Ombudsmandeqarfimmi ataatsimiinnermi 18. juni 2015-imi peqataavoq, tassani Ombudsmandip inatsisilerinnermi pisortaa, pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfiup pisortaa kiisalu politiini unnerluussisartut pisortaat aamma peqataapput. Aammattaaq peqataasunut ilaavoq Naalakkersuisoqarfiup inatsisilerinnermut immikkoortortaani fuldmægtigi kiisalu ataani atsiortoq.

Ataatsimiinnermi sammineqarpoq eqqartuussisarneq pillugu inatsit naapertorlugu ukiukitsunik tigummigallagassanngortitsinnermi kommunit suleriaasiat Naalakkersuisoqarfiullu kommunit ingerlatsiviinut tassunga tunngasunik ilitsersuisarnera. Ajornartorsiu pillugu kiisalu pitsaanerusemik ersarinnerusemillu ilitsersuisoqartarnissaanik pisariaqartitsineq ilanngullugu paaseqatigiittoqarpoq. Tamatuma kingorna illit e-mailit 22. juni 2015-imeersoq Naalakkersuisoqarfiup tiguua, tassani kommunit ukiukitsunik inissiinnermut sulianut kommunit ilitsersuisiorfigineqarnissaat piffissami ungasippallaanngitsumi pissasoq noqqaassutigineqarluni.

Ukiukitsunik inissiisarnermi suliani kommuninut ilitsersuummik taama ittumik Naalakkersuisoqarfik suliaqassaaq. Ilitsersuut taanna Naalakkersuisoqarfiup ukiaru suliarisavaa Politiit unnerluussisussaataasut kiisalu Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfiup oqaloqatiginerisigut, ilitsersuutillu 2015-ip naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutaavoq. Taassuma kingorna kommuninut Kalaallillu Nunaanni soqutigisaqaqatigiivinut, assersuutigalugu illersuisut peqatigiiffiannut il.il. nassiussuunneqassaaq. Tassunga atatillugu allakkamik ilisimatitsissummik ilaqartinneqassapput, tassani naatsumik nassuiarneqassalluni ukiukitsunik inissiisarnermut ilitsersuummi pingaernerit ersarissumik nassuiarneqassallutik.

Naalackersuisoqarfiup sulinerup ingerlanneqarnerani anguniarniarpaa isumaginninnermut eqqartuussisarnermullu inatsimmi siunertamut naapertuutinngitsuqarpat ajornartorsiutitaqarpallu tamatuma naalackersuinerup iluani qulaajarneqarnissaa.”

Naalackersuisoqarfik allakkatigut 12. august 2015-imeersutigut imatut akivara, Pineqarluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfik Politimesterilu allakkat assilinerinik nassillugit ilisimatillugit:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup allagaasa 28. juli 2015-imeersut tiguneqarnerat matumuuna uppersarpara, allakkallu taakku Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmi immikkoortotaqarfimmi pisortap [-p], Kalaallit Nunaanni Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmi pisortap [-p], Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfimmi unnerluussisusaatitaanerup [-p] Atorfeqarfinnilu inatsisilerinermi pisortap [-p] 18. juni 2015-imi ataatsimeeqatigiinnerisa kingornatigut suliarineqarsimapput.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup ilisimatippaanga ajornartorsiutip aamma pitsaaneruseqarnerumullu ilitersuisoqartarnissaata pisariaqartinneqarnerannik ataatsimut paasinninneq ataatsimiinnermi tassani anguneqarsimasoq, tigummigallaanermullu taarsiullugu allamat inissiisarnerit pillugit ilitersuutip kommunit atugassaata suliarineqarnera Naalackersuisoqarfiup aalartinniaraa.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup aammattaaq ilisimatippaanga Naalackersuisoqarfiup ilitersuusaa politiini unnerluussisusaatitaasoq Pinerluuteqarsimasunillu Isumaginnittoqarfik paaseqatigilluarlugit Naalackersuisoqarfimmi suliarineqarniarloq, 2015-illu naanerani naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqartoq.

Tamanna imatut paasivara Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup immikkoortut tamaasa tigummigallaganermut taarsiullugu allamat inissinneqarnissamat periarfissamik naleqquttumik qulakkeerussiniarneq suliniutiginiaraa, isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi piumasaqaatit tunngavigalugit, matumani ukiukinnerusut eqqarsartaatsikkut kinguarsimasut inersimasullu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Kiisalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup ilisimatippaanga isumaginninneq pillugu inatsiseqartitsinermi eqqartuussisarnerlu pillugu inatsimmi naleqqutinngitsuusinnaasut ajornartorsiutaasinnaasullu naalackersuinnikkut suliarineqarnissaat suliap ingerlanerani qulaajartinniarniarai, tamanna pillugu i-

naatsit eqqoqqissaarnerusoq pisariaqartinneqarnerusoq naalakkersuinikkut qulaajarneqar-sinnaaqullugu.

Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup oqaatigisai tusaatissatut tiguakka, suliamillu tamarmiusumik matuminnga suliarinnin-nera unitsikkallarlugu, Naalackersuisoqarfillu qinnuigalugu ukiup matuma naanerani suliap killiffia pillugu allakkatigut ilisimateqqullunga.”

Nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq manna oqaaseqaateqarnikkut i-naarlugu suliaara, ataatsimullu nammineerluni misissuiffiginninnermik suliaq suliami 2015-905-0025-mi oqaaseqaammut malitseqartitsiviususaaq pilersillugu.

Naalackersuisoqarfimmit ilisimatitsissummik tigusaqannginnaa suliaq allakkati-gut 16. december 2015-imeersutigut eqqaasitsissutigaa.

Naalackersuisoqarfik mailikkut 28. december 2015-imeersukkut akivoq. Uannut allakkat, allakkat kommuninut KANUKOKA-mullu nassitsissutit kiisalu kommu-nit ukiukinnerusunik eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu tigummigallaaanermut taarsiullugu allamut inissiinermi kommunit pisussaaffiinik kommuninut ilitersuut kommuninut nassiunneqarsimasooq mailimut tassunga kakkiullugit nassiunneqarput.

Uannut allakkanit mailimut kakkiullugit nassiunneqartunit makku erserput:

“Ombudsmandip ulloq 12. august 2015-imi Naalackersuisoqarfimmut allagaqarnermini Naalackersuisoqarfik qinnuigisimavaa kommuninut nassuiaasiornermini meeqqan-ut/inuusuttuaqqanut tunngatillugu eqqartuussisarnermi inatsimmi § 361-imi allaqqa-sut naapertorlugit nassuiaasiorsimanertik pillugu allakkatigut Ombudsmandimut ilisi-matitsisoqaqqullugu. Maannakkullu pissusiviusut imaapput nassuiaat kommuninut KANUKOKA-mullu nassiunneqarsimalereermat.

Tamatuma saniatigut Ombudsmandip ulloq 12. august 2015-imi allagaqarnermini i-lanngullugu kissaatiginerarpaa:

“... Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqar-fiup naqissusiivigissagaa, pineqartut tamarmik aalajangersaaniartoqartillugu, tamatu-mani ukioqqortunngitsut kisiannili eqqarsartaatsimikkut innarlerneqarsimasut taama-tullu inersimasut pineqartillugit isumaginninnermut inatsisit innersuussutigalugit naapertuuttumik aaqqiiniartoqartassasoq.”

Naalackersuisoqarfiup ilitersuusiamini erseqqissaassutigisimavaa eqqartuussisarnermut inatsimmi § 361 naapertorlugu inunnik (18-it inorlugit ukiulinnik) aalajangersaasinnaaneq [imaassaaq tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisinnaaneq, uanga ilanngussara] pillugu. Soorunalimi Naalackersuisoqarfiup Ombudsmandip kissaataani pineqartoq isumaqatigivaa, tamatumani Naalackersuisoqarfik peqataassasoq qulakkeerniarlugu inatsisitigut [atuuttut inuiaqatigiinni innuttaasunut tiggummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissamik pisariaqartitsisunut iluaqutaasumik qulaajarneqarnissaat, inersimasut innarluutillillu aamma eqqarsaatigalugit, taakkua qassinik ukioqarnerat apeqqutaatinnagu.

Inuiaqatigiinni ataatsimoortukkuutaat tiggummigallagaanermut taarsiullugu allamut inissinneqarnissamik pisariaqartitsisut tamaasa eqqarsaatigalugit kommunit massakkut periaasiisa kommuninut aallaqqaasiutitut paasinianeqarnissaat Naalackersuisoqarfiup toqqarpaa.”

Kommuninut KANUKOKA-mullu allakkanit mailimut kakkiullugit nassiunneqartunit makku erserput:

“Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik inunnik pinngitsaaliilluni qajannaarussisarnermut [imaassaaq tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnermut, uanga ilanngussara] tunngatillugu eqqartuussisarnermi inatsisimmi § 361-imi allaqqasut tunngavigalugit kommunit pisussaaffii pillugit maleruagassiorsimavoq. Maleruagassami inatsisitigut pisussaafflit erseqqissaassutigineqarsimapput aammalu innersuusutigineqarsimallutik apeqqummut pineqartumut tunngatillugu piffinni maleruagassat misissuiffigineqarsinnaasut.

Naalackersuisoqarfiup kissaatigivaa, qajannaarusersuisarnek, [imaassaaq tiggummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarnek, uanga ilanngussara] pillugu maleruagassiornermi aamma ilanngunneqassasut innuttaasut 18-it sinnerlugit ukiullit aammalu innarluutillit qassinik ukioqarnerat apeqqutaatinnagu.

Tamanna tunngavigalugu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfiup kommunit qinnuigissagai nammineerlutik meeqqanik, inersimasunik innarluutilinnillu apeqqut pillugu maleruagassiarisimasatik uatsinnut nassiuteqqullugit.

Naalackersuisoqarfimmi kommunit maleruagassiaat pissarsiareriarutsigit Politiit Pinerluuteqarsimasunillu Isumaginnittoqarfik peqatigalugit nalilersuiffigiariarparput ilumut apeqqut pillugu inatsisiliornissaq pisariaqarnerasoq imaluunniit piffinni qitiusumilu maleruagassiarineqarsimasut assigiissaarlugit tamanut atuutilersinneqassanersut.

Akissuteqariissaasi: Ataasinngorneg, ulloq 15. februar 2016.

Pinngitsaaliilluni qajannaarusersuisarneq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiisarneq, uanga ilanngussara] pillugit maleruaqqusat emailkkut uunga nassiteqquneqarput: inin@nanoq.gl imaluunniit allaganngorlugit: Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik, Postbox 260, 3900 Nuuk”.

“Eqqartuussinermik suliaqarnermi (eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi) § 361 malillugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi kommunit pisussaaffii” [imaas-sagalarpoq “Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361 tunngavigalugu ukiukinneru-sunik tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermi kommunit pisussaaffii” unga ilanngussara] pillugit ilitersuut kommuninut nassiuqqartoq tulluittuni issuar-neqarpoq. Iltersuut Naalakkersuisoqarfiup 2015-17754-imik j. normulersimavaa alla-gaatitullu 6812970-imik normulersimallugu. Oqaatigaara ilitersuuttip saqqaa imarisaalu issuanngikkikka.

“1. Eqikkaaneq

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussu-taanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. 1 naapertorlugu, kommunal-bestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut i-natsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimanngitsunut aalajangiisartuu-voq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutilik naapertorlugu ikiorsiissutit, ukiukit-sup tigummineqartup kommunitut najugarivitaanit akiliisussaviuutigisumit tunniunne-qartassapput, kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-imeersumi § 10, imm. 1 naapertorlugu.

Eqqartuussiviup aalajangiinera malillugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inis-siinermi, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3, kommunip i-liuuseqartussaatitaanerata sunniuteqarluartumik ingerlanneqarnissaanut aalajangiisuus-saaq, kommunalbestyrelsip najukkami inunnik isumaginnittoqarfimmik aqutsinermi akisussaaffimminik naammassinninnera. Tamatuma naammassinissaanut naatsorsuuti-gineqarpoq najukkani inunnik isumaginnittoqarfiup oqartussaasunik, tassalu Eqqartuus-sivimmik, Politiinik, Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmik allanillu allaffis-sornikkut suleqateqarneranik kommunip ataqatigiissarisuunissaa, angerlarsimaffiup a-vataanut angerlarsimaffimmut allamut paaqqinniffimmulluunniit naleqquttumut ukiu-kitsumik inissiinissaq Eqqartuussiviup aalajangiinera ataqqillugu sapinngisamik ingerlat-

sinikkut sukkanerpaamik eqaannerpaamillu aammalu ukiukitsup illersugaanissaa eqqarsaatigalugu tamanit pingaartitalugu anguniagaammat.

Ukiukitsunik tigummineqarallartunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinnermi kommunip inissisimanagera suliaasaalu, najukkami isumaginnittoqarfimmik oqartussaannermi aqutsisutut aaqqissuussisuunermillu imaqarpoq, aammalu tassaalluni angerlarsimaffimmik paaqqinniffimmilluunniit naleqquttumik ukiukitsumik angerlarsimaffiup avataani inissiiviusinnaasumik ujarlernermik inissiinnermillu aalajangiisuusussaneq.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi aalajangersarneqarpoq, Kalaallit Nunaanni inunnik isumaginninnermik aqutsinerup akisussaaffigineranik agguataarineq qitiusumit akisussaaffigineqarluni (politikkikkut) aqutsinerussasoq, tassalu Naalakkersuisunit, aammalu najukkani akisussaaffigineqarluni (allaffissornikkut) aqutsinerussasoq, tassalu kommunalbestyrelsinit.

Ukiukitsup kommuni najugaqarfigisaa, ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinnermi iliuuseqarnissamat akiliisuunissamullu pisussaaffeqarpoq, tamannalu eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik Eqqartuussiviup aalajangigaanut kommunimi aqutsiveqarfiup ingerlatsineranut atavoq.

2. Nassuiaatit

Immikkoortoq una nassuiaatinik imaqarpoq, tamakku nassuiaammut taassumalu paasineqarnissaanut pisariaqartutut isigineqarmata.

2.1. Tigummineqartoq

Nassuiaammi pineqarput ukiukitsut tigummineqartut, tassalu pineqaatissinneqanngitsut.

2.2. Tigummineqarnerup sivissusaa

Tigummineqarnerup sivissuserisarpaa ukiukitsup Eqqartuussiviup aalajangiinera tungavigalugu tigummineqalerneraniit pineqaatissinneqarnerata suliallu naammassineqarneranut allagartap pigineqalernerata tungaanut.

2.3. Isumaginninnermi oqartussat

Isumaginnittoqarfik qitiusuminngaanniit aammalu najukkaminngaanniit siulersorneqarpoq, tassalu Naalakkersuisunit (Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisumit) aamma kommunalbestyrelsinit.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi isumaginnittoqarfik ima nassuiarneqarpoq:

“Qitiusumit siulersorneqarnera

§ 1. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfiup allaffissornikkut aqunneqarnera siulersorlugulu aaqqissuutissavaat, isumaginninnermilu maliltarisassanik kommunit ingerlatsinerat nakkutigisaralugu.

Imm. 2. Nakkutilliinerup annertussusia ingerlanneqarneralu pillugit aalajangersakkanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.

§ 2. Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi sanaartugassatigut piorsaanerup pilersaarusionerqarnera isumagisaraat ataqatigiissaagaralugulu, tamatumani kommuunit ataasiakkaanit siunnersuutininik pissarsiniartassallutik.

Imm. 2. Piorsaanissamik pilersaarutit sivikinnerpaamik ukiunut sisamanoortuupput. Minnerpaamik ukiumut ataasiarluni nalilersoqqinneqartassapput.

§ 3. Naalakkersuisut §§ 1 aamma 2 naapertorlugit suliassat isumagisassannngortinneqartut suliarinierarnerini paasissutissat pisariaqartut kommunalbestyrelsinit piumasarisinnaavaat.

§ 4. Naalakkersuisut isumaginninnermi sanaartukkat pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiussapput.

§ 5. Kommunalbestyrelsinit ilaasortanik qinikkatut isumaginninnermut tunngasunik suliartassanik Naalakkersuisut pikkorissartitsissapput kingusinnerpaamik kommunalbestyrelsinit qinersinerit tamaasa kingorna ukioq ataaseq qaangiutsinnagu.

Najukkani aqutsineq

§ 6. Kommunalbestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut inatsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimangitsunut aalajangiisartuuvoq.

Imm. 2. Kommunit aggornerisa avataanni suliassat kommunini kommunalbestyrelsinit suliartineqartartut Naalakkersuisunit suliartineqassapput.

§ 7. Kommunalbestyrelsi kommunip isumaginninnikkut sanaartugassaasa piorsarneqarnerinik pilersaarutinut siunnersuusiortassaaq Naalakkersuisunullu nassiuttassallugit. Tamatumani kingorna Naalakkersuisut

- 1) kommunit siunnersuutaat tullerriiarlugit ataqatigiissaarlugillu pingaarnersiussavaat,*
- 2) kommunit isumaginninnikkut sullissinissamik aqutissiuisussaanelat naammassineqarsimanersoq nakkutigissavaat, aamma*
- 3) inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit nukissanik naammaginartumik atuisoqarnersoq nakkutigissavaat.*

Imm. 2. Naalakkersuisut piorsaanissamik pilersaarutinut siunnersuusiordermi periaasiusartut, tamakkua annertussusii kiisalu pilersaarutinut piffissatut killiliussat pillugit erseqqinnerusunik malittarisassiussapput.”

3. Isumaginnittoqarfiup akisussaaffiisa suliiasalu agguataarneri

3.1. Isumaginnittoqarfiup paaqqinnittarfii

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera il.il. pillugit peqqussummi § 2-p taamaalilluni Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginninnermi sanaartugassatigut piorsaanerup pilersaarusionerqarnissaanik ataqatigiissaarnissaanillu isumaginnittussanngortippai aamalu suliassanut taakkununga kommunininggaanniit siunnersuutinik pissarsiniartusanngorlugit. Peqqussummi pineqartumi § 6 naapertorlugu kommunalbestyrelsit akisussaaffigaat, kommunip isumaginninnikkut sanaartugassaasa piorsarneqarnerinut pilersaarusionissaq.

3.2. Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera

Peqqussummi § I malillugu Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfimmik allaffissornikkut aqutsisussaallutillu aaqqissuussisussaapput aammalu isumaginninnermi malittarisassanik kommunit ingerlatsinerannik nakkutilliusussaallutik.

Isumaginnittoqarfimmik qitiusumik aqutsisutut akisussaasut tassaapput Naalakkersuisut, peqqussummilu § 6 naapertorlugu najukkani isumaginnittoqarfimmik aqutsinermut akisussaasuupput kommunalbestyrelsit.

3.3. Kommunit iliuuseqartussaannermik akiliisussaannermillu pisussaaffeqarnerat

Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu Eqqartuussiviup aalajangiinerata kingorna angerlarsimaffiup avataanut ukiukitsumik inissiinnermik aalajangikkamut isumaginnittoqarfiup aqutsinermut akisussaasuunera ukiukitsup kommunitut najugarivitaaniippoq, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera il.il. pillugit peqqussummi § 6, aammalu kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 2, 12. juni 1995-imeersumi § 10 aamma 13, taakku kommuni najugarivitaq aamma kommuni akiliisusaaq §§ 4-mi aamma 5-imi nassuiarpaat.

3.4. Kommunit namminneq aqutsinerat

Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. november 2010-meersoq kingusinnerusukkut allanngortinneqartoq naapertorlugu, kommunip susasaqarfiinut kommunalbestyrelsi aqutsisuuvoq aammalu kommunip aqunneqarneranut il.il. malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaasussaalluni:

“§ 1. Kommunip susasaqarfiini kommunalbestyrelsi aqutsisuuvoq.

Imm. 2. Kommunalbestyrelsip kommunip aqunneqarneranut malittarisassat erseqqinnerusut, tassunga ilanngullugit borgmesterip suliassaqarfiinut maleruagassat aqutsinermi ileqqoreqqusami aalajangersassavai. Aqutsinermi ileqqoreqqusassamut siunnersuutit aam-

ma ileqqoreqqusamut atuuttumut allannguutissatut siunnersuutit kommunalbestyrelsimi minnerpaamik ullunik 14-inik akuttussuseqartumik marloriarlugit suliarineqassapput.”

4. Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu ukiukitsumik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik [imaassaaq tiggummigallaa-nermut taarsiullugu allamut inissiinissamik, uanga ilanngussara] Eqqartuussiviup aalajangiinerata kingorna kommunit suliassaat

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik Eqqartuussiviup aalajangiinerata, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3, kommuni najukkami isumaginnittoqarfimmi allaffissornermik ingerlatsisutut iliuuseqarnissaanik pisussaaffilerpaa, tak. isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6.

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik aalajangiineq Eqqartuussivimmit aalajangerneqareerpoq, tak. § 361, imm. 2, nr. 3, angerlarsimaffiulli avataanut inissiinermi suliassartat (suliamut paasissutissanik aamma angerlarsimaffiup avataani ukiukitsumut inissiivissamik naleqquttumik aalajangiinermik imalik) tamatuma kingorna kommunimit isumagineqassapput, meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1, 15. april 2003-meersumi malittarisassat, kingusinnerusukkut allannguutillit, naapertorlugit.

Ukiukitsup angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnissaa pillugu Eqqartuussiviup aalajangiinera kommunip tigussavaa, tamatumalu kingorna kommunip ukiukitsumik suliaq misissussavaa naleqquttumillu angerlarsimaffiup avataani inissiivissaq il.il. aalajangiiffigissallugit. Tamanna pissaaq meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni kingusinnerusukkut allannguutilimmi § 31 imatut allassimasulik malillugu:

“§ 31. Kommunalbestyrelsip inissinneqarfissaaq aalajangigassaraa aammalu meeqqap paa-rineqarnera, perorsarneqarnera ilinniartitaanelu isumagissallugit kiisalu allatigut meeqqamut namminermut tunngasut pisariaqarfiisigut aalajangiiffigissallugit.”

Inatsisartut peqqussutaanni § 31-p aalajangersarpaa, kommunalbestyrelsi tassaasoq inissinneqarfissamik aalajangiisussaaq. Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinissamik Eqqartuussiviup aalajangiineranik kommunip ingerlatsisutut inissisimanerata ilaatut naatsorsuutigisariaqassaaq, oqaatsitigut nassuarneqarnera tassaassasoq kommuni inissiivissamik aalajangiisussaaq.

Tamatuma ilaatut kommunalbestyrelsip qulakkiigassaraa suliaq naammattumik paasi-naavigineqarsimanissaa, taamaammallu kommuni ukiukitsumik ilisarismannilluartuu-

soq naatsorsuutigineqarpoq - imaluunniit ukiukitsumut namminermt tunngasunik pi-sariaqartitaanillu nammineerluni paasiniaassasoq.

Suliamut paasissutissani Eqqartuussiviup aalajangiinera ilaassaaq, soorlumi kommunip angerlarsimaffiup avataani inissineqarfissamik aalajangiinermini aamma qulakkiissagaa tigummineqarnermut nakkutilliinermullu malitassat, politiit tigummineqarnerup nalaani malinneqarnissaannik piunasaqaatigisinnaasaasa, malinneqarnissaat.

5. Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiineq, uanga ilanngussara] — paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut

Ukiukitsunut ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut ukiukitsumik inissiinissaq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinissaq, uanga ilanngussara] kommunip aalajangersinnaavaa, tak. meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 26b. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmik isumannaallisakkamik Sisimiuni ullumikkut peqarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu peqqussummik allanngortitsineq pillugu meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 6, 5. december 2008-meersup akuerineqarnerani, §§-it 26a aamma 26b ilanngunneqarput:

Inatsisartut peqqussutaaninnaanniit:

“§ 26a. Naalakkersuisut meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortanik isumannaallisakkanik pilersitsisinnaapput, tamanna pisariaqartinneqarpat.

Imm. 2. Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi immikkoortorta q isumannaallisagaq tassaavoq, immikkoortorta q akuerineqarluni matunik silarlernik igalaanillu parnaarsimajuartitsiviisartog.

Imm. 3. Naalakkersuisut meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortani isumannaallisakkani naammattunik inissaqartitsinissaq nakkutigissavaat.

Imm. 4. Naalakkersuisut meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni immikkoortortanut isumannaallisakkanut sukumiinerusunik maleruagassiussapput.”

§ 26a-mut oqaaseqaatininnaanniit:

“Immikkoortogarfinnik isumannaallisakkanik pilersitsinissaq pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarpoq. Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinniffinnik isumannaallisakkanik immikkoortorta qalernissaq pisariaqartinneqaga qaaq, inuusuttut ullumikkut amerlialuttuinarmata perorsaanermik naleqquttumik neqeroorfigineqarsinnaanngitsut. Meeqqat inuusuttullu siornatigut Danmarkimut nassiunneqartariaqartarimapput imaluunniit inersimasut pinerluuteqarsimasut akornannut inissinneqartariaqar-

tarsimallutik, Kalaallit Nunaanni inissiivissanik naleqquttunik peqannginnera pissutaaluni.”

Inatsisartut peqqussutaaninnaanniit:

“26b. Meeqqat inuusuttullu politiinit tigummigallagaasut eqqartuunneqarsimasulluunniit meeqqanik inuusuttunillu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni immikkoortortanut isumannaallisakkanut inissinneqarsinnaapput. Aalajangersagaq aamma atorneqassaaq meeqqat 12-inik — 15-inillu akornanni ukiulinnut sakkortuumik pinerluuteqarsimasanut, aamma meeraq eqqarsaatigalugu inissinneqarnissaa piumasarineqavippat.

Imm. 2. Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmi immikkoortortanut isumannaallisakkamut inissiineq, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiup tulleriissaarisartuanit akuerineqassaaq.”

26b, imm. 2-mut oqaaseqaatininnaanniit:

“Kommunalbestyrelsip, pinerluuteqarsimasunik isumaginniffiup politiilluunniit kissaati-gippassuk meeraq inuusuttorluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffimmut isumannaallisakkamut inissinneqassasoq, kommunalbestyrelsip paaqqinnittarfiup tulleriissaarisartuinut inissiinermut akuersisussamut tamanna inassutigissavaa.”

5.1. Paaqqinniffiit isumannaallisakkat pisariaqarfiatigullu nukinnik atuisinnaaneq

Inunnik isumaginninnerup iluani nukinnik atuisinnaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 1, 21. november 2013-imeersumi (nukinnik atuisinnaanermut inatsit) §§-it 6, 9 aamma 14 paaqqinniffinnut isumannaallisakkanut malittarisassanik imaqarput.

Taakku immikkut attuumassuteqarput politiit pinerluttoqarsimaneranik paasiniaanerminnut atatillugu assersuutigalugu piumasarippassuk, meeraq pulaarneqassanngitsoq imaluunniit pulaarneqarnera nakkutigineqassasoq il.il.

6. Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamat inissiineq, uanga ilanngussara] — Kalaallit Nunaanni avataanilu qinigassat allat

Paaqqinniffik isumannaallisagaq ulikkaaqqappat allanilluunniit pissuteqarluni inissiif-fusariaqanngippat, allami inissiiffissarsiornissaq kommunalbestyrelsip pisussaaffigaa. Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni § 31, imm. 2-mi aalajangersagaqarpoq Naalakkersuisut (Naalakkersuisoqarfik) Kalaallit Nunaanni inissiinissamut periarfissaqanngivippat, Kalaallit Nunaata aamma avataani inissiinissamut akuersissuteqarsinnaasut. Taamaammat ukiukitsunik tigummineqartunik angerlarsimaffiup avataanut inissiineq Kalaallit Nunaata avataani pisinnaavoq, ass. Danmarkimi. Tassunga atasumik oqaatigisariaqarpoq, ukiukitsut minnerunngitsumillu ukiukitsut tigummineqartut pineqaraangata, ukiukitsup annertusisamik isumassornissaa eqqarsaatigalugu angerlarsimaffiup avataanut inissiinissaq taamaallaat eqqarsaatigineqartariaqartoq,

ukiukitsumimmi tigummineqartumik angerlarsimaffimmut Kalaallit Nunaata avataaniittumut inissiineq akuliunneruvoq annertoq, tamannami ukiukitsup ilaquataaniit inuttullu allatut attuumassuteqarfisaaaniit ungasseqisumut inissiinerummat.

6.1. Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaat (Børnekonventionen)

Meeqqap Pisinnaatitaaffiinum Komitep *“General Comments no. 10 (2007) Children’s rights in juvenile justice”*- mi naalagaaffiit ilaasortaasut Meeqqat Pisinnaatitaaffiiniq qanoq atuutsitsisariaqarnerat pillugu oqaaseqaateqarpoq. Meeqqamut pitsaanerusussat iliuuseqarfiginninnerni tamani salliutinneqartarnissaat komitemit maluginiaqquneqarpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffiini immikkoortoq 37-miit:

“Peqataasut qulakkiigassaraat:

[...]

c) meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiiagaasimasooq inuppalaartumik pissusilersorfigineqassaaq inuttullu naleqassusaa ataqqineqassalluni ukiuinut naleqquttumik pisariaqartitaanik naammassinnittumik. Meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiiagaasimasooq ingammik inersimasuniit avissaarsimatinneqassaaq, avissaarsimatitaneq meeqqamut iluaqutaasus-satut isigineqarsimappat, aamma ilaquuttaminut allakkatigut pulaarneqartarnikkullu attaveqarnissamut pisinnaatitaaffeqassaaq, pissutsit immikkut ittut eqqarsaatigissann-gikaanni;

(d) meeraq kinaluunniit kiffaanngissusiiagaasimasooq inatsisitigut pilertortumik allatigullu ikiorserneqarnissamik pisinnaatitaaffeqarpoq kiisalu kiffaanngissusiiagaanini inatsisit tunngavigalugit pisimanersoq eqqartuussivimmi oqartussaasumiluunniit naleqquttumi, arlaannaannulluunniit attuumassuteqannngitsumi kinaassusersiunngitsumilu misilitissin-naavaa, suliarlu taamatut ittoq sunaluunniit piaartumik aalajangiiffigineqartillugu.”

Komitep tamatumunnga oqaaseqaatai imaapput:

“Treatment and conditions (art. 37 (c))

85. Every child deprived of liberty shall be separated from adults. A child deprived of his/her liberty shall not be placed in an adult prison or other facility for adults. There is abundant evidence that the placement of children in adult prisons or jails compromises their basic safety, well-being, and their future ability to remain free of crime and to reintegrate. The permitted exception to the separation of children from adults stated in article 37 (c) of CRC, “unless it is considered in the child’s best interests not to

do so”, should be interpreted narrowly; the child’s best interests does not mean for the convenience of the States parties. States parties should establish separate facilities for children deprived of their liberty, which include distinct child-centered staff, personnel, policies and practices.

[...]

87. Every child deprived of liberty has the right to maintain contact with his/her family through correspondence and visits. In order to facilitate visits, the child should be placed in a facility that is as close as possible to the place of residence of his/her family. Exceptional circumstances that may limit this contact should be clearly described in the law and not be left to the discretion of the competent authorities.”

7. Eqikkaaneq

Eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3 naapertorlugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inissiinermi [imaassaaq tigummigallaanermut taarsiullugu allamut inissiinermi, uanga ilanngussara] Eqqartuussiviup aalajangiigaanik kommunit su-liarinnittarneranni malittarisassat atuuttut nassuiaammi allaaserineqarlutillu misissua-tarneqarput, taamatullu ingerlatsinissamut malittarisassat suut kommuninit malinne-qarnissaat nassuiaatigineqarluni.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussu-taanni nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 6, imm. I naapertorlugu, kommunal-bestyrelsi kommunip isumaginninnikkut suliaani pissutsinut tamanut tunngasutigut i-natsisitigut allatigut oqartussanut allanut tunniunneqarsimanngitsunut aalajangiisartuu-voq.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 1, 15. april 2003-meersoq kingusinnerusukkut allannguutilik naapertorlugu ikiorsiissutit, ukiukit-sup tigummineqartup kommunitut najugarivitaanit akiliisussaviuutigisumit tunniunne-qartassapput, kommunit akunnerminni akiliiffigeqatigiittarnissamut pisussaaffii pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr.2, 12. juni 1995-imeersumi § 10, imm. 1 naapertorlugu.

Eqqartuussiviup aalajangiinera malillugu ukiukitsunik angerlarsimaffiup avataanut inis-siinermi, tak. eqqartuussisarneq pillugu inatsimmi § 361, imm. 2, nr. 3, kommunip i-liuuseqartussaaitaanelu sunniuteqarluartumik ingerlanneqarnissaanut aalajangiisus-saaq, kommunalbestyrelsip najukkami inunnik isumaginnittoqarfimmik aqutsinermini akisussaaffimminik naammassinninnera. Tamatuma naammassinissaanut naatsorsuuti-gineqarpoq najukkani inunnik isumaginnittoqarfiup oqartussaasunik, tassalu Eqqartuus-sivimmik, Politiinik, Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmik allanillu allaffis-